

Szerkesztőség:

Arad Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulov Regele Ferdinand 4/22.

József (Herczog-ut.)

Sürgönyváltó: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség- és Kiadóhivatal

151.

Megjelentik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre — — — 1080 Lei

Fél évre — — — 540 Lei

Negyed évre — — — 270 Lei

Havonta — — — 90 Lei

Elirdekések díjazás szerint

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 80 banval több

Bűnhődő költségvetés

Popovici Mihály pénzügyminiszter, mint lapunk más helyén megírjuk, exorzéjában kijelentette, hogy „bűnhődő költségvetés” volt kénytelen előkészíteni, amely az előbbi kormányok bünei miatt, súlyos terheket fog róni Románia népére. Furcsán, szinte romantikusan hangzik; bűnhődő költségvetés. Jó egy regénycímnek, sőt egy érdekes riport fölött is megállja a helyét, a költségvetéssel szemben az igazságossággal van némi kis baj. Mi is az a költségvetés? Tulajdonképpen egy több ívből álló gépirásos aktacsomó, amelyet felolvasnak majd a kamarában, vitatkoznak egyes pontjai fölött, végeredményben ez a valószínű, hogy tudomásul veszik, elfogadják, illetve a bűnhődő költségvetés súlyos teherként fog ránehezüdni a népre.

A költségvetés egy rideg, érzéketlen aktacsomó, amelynek nincsen szíve, nincsennek idegei, tehát nem bűnhődhetik. A végeredmény az, hogy az előbbi kormányok bünei miatt, nem a költségvetés bűnhődik, hanem ennek az országnak a megsanyargatott népe. Nem láthatunk be a politika boszorkánykonyhájába, de valami igazságtalanságot látunk abban, hogy a bűnökért a büntetést azoknak kell elszenvedniük, akik legkevésbé bűnösök, akik már eleget szenvedtek. Lehet, hogy Popovici pénzügyminiszter, alapos körültekintés, szakvizsgálat és megfontolás után nem talált más módot arra, hogy a költségvetés sok milliós hiányait kiegyenlítse, mint azt, hogy felémelte a bélyegilletéket, az autók behozatali vámját, a monopol jövedelmét sok millióval akarja szaporítani és még sok eszközt felhasznál, hogy a költségvetés mérlegét egyensúlyba hozza. De ezek az eszközök kivétel nélkül súlyos csapásokat jelentenek a közönségre. A milliárdos hiányokat, akármilyen címen, a mi zsebünkben fogják kiszajtolni. Vajon nem gondolt a pénzügyminiszter arra, hogy az ország népe gazdaságilag tönkre ment, hogy teherbíró képessége annyira lecsökkent, hogy a legkisebb újabb megterhelés katasztrófális jelentőséggel bírhat?

Ismételjük, nem láthatunk be a politika utvesztőjébe, de úgy érezzük, hogy lehetett volna más mód is találni arra, hogy a hiányokat pótolják. Az első teendők között kellett volna lennie a vámpolitika megváltoztatásának. Helyes vámtörvényekkel milliók folyhatnának be az állam kasszájába. Le kellene szállítani a vasuti tariákat, amelyek jelenleg itt a legdrágábbak az egész világon. Az emberek szívesebben utaznának és a kereskedőknek rentabilis üzlet volna vasuton szállítani portékájukat. Ez is nagy jövedelem gyarapodást jelentene. Normális állapotokat kellene teremteni Romániában, olyan állapotokat, amelyek megindítanák a kátyuba rekedt gazdasági élet szekerét. A kereskedőket és iparosokat olyan polgárokká átformálni, akik szívesen és könnyen tudják fizetni a reájuk rótt adókat. Ezer és ezer mód van arra, hogy a pénzügyminiszter és a többi miniszterek jóvátegyék az elkövetett bűnököt. A bűnhődő költségvetés nagyon hibás és rossz fegyver, mert nem a költségvetés, hanem az ország népe bűnhődik. Az pedig már eleget bűnhődött a mások vétkeért.

Ujabb adóemeléseket hoz be az új költségvetés

Popoviciu Mihály pénzügyminiszter ismertette az új költségvetést a költségvetési bizottságban. — A „bűnhődő költségvetés” a valóságban is egyensúlyban lesz, nemcsak papíron. — Bevezetik az automobiladót Romániában.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A kamara költségvetési bizottsága ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen Popoviciu Mihály pénzügyminiszter ismertette a költségvetés összeállításának általános formáit. Megállapította, hogy a kormány kénytelen volt bűnhődő költségvetést készíteni, elvonatkoztatva azt gazdasági-politikai célveitől. A költségvetést a volt kormány által készített alapokon állította össze, mert a rendelkezésre álló idő nagyon rövid, a költségvetés egyensúlyozása pedig feltétlenül szükségesnek mutatkozott január elseje előtt, mert enélkül lehetetlen a stabilizáció és a külföldi kölcsön.

A kormánynak meg kellett oldani az öt milliárdos deficit problémáját is. Ebből három milliárd kincstári adósság a stabilizációs terv alapján lesz fedezve, a többi pedig a berlini egyezmény által Németországtól járó követelésből. Az új költségvetés teljesen egyensúlyozott, sőt a kormány véleménye szerint még felesleget is fog eredményezni, mégis

szükségessé vált az új terhek vállalása, minden takarékosági elv ellenére, mert nem lehet többé az országot abba a helyzetbe juttatni, hogy költségvetési deficitje legyen. Ezért

a helyegtvény módosítása és az automobiladó bevezetése lesz szükséges, amely 150 milliót fog évenként jövedel-

mezni, továbbá a petróleumadó módosítása, amely 100 milliót hoz majd. A forgalmi adó tarifájának megváltoztatása mintegy 400 millióval emeli a bevételt és végül az állami monopolióvédelmek emelése is mintegy 400 millió bevételi többletet jelent.

A meglévő adók behajtásának jobb megszerzése is kevesebb kiadással több bevételt fog jelenteni. Az eddigi költségvetések az egyensúlyozott nyomor költségvetései voltak és csak könyvviteli szempontból állottak egyensúlyban, a mostani azonban a valóságban is egyensúlyban van. A kormány nagy megtakarításokat eszközöl, mert bár az új költségvetés majdnem egy milliárdot irányoz elő a háború előtt járadékpapírok revalorizálására vonatkozó egyezmény alapján fizetendő külföldi adósságok törlesztésére, mégis a kiadás általában ötven millióval csökkent. Hazafias felhívást intéz a képviselőkhez, hogy ne kérjék az egyes kiadások tételeinek felemelését, sőt ellenkezőleg, különböző elfogadható megtakarításokat javasoljanak.

Slavescu Victor, a liberálistárpárt nevében kijelenti, hogy január elseje előtt nem kíván kritikát gyakorolni, de fenntartja erre való jogát későbbi időpontra. Feltétlenül szükségesnek tartja a stabilizációt és a kölcsönt, mert csak ezek képesek a költségvetés tényleges egyensúlyát garantálni.

Megkezdődött a felirati javaslat vitája

Gróf Bethlen György beszéde. — A kamara mai ülése.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A kamara mai ülésén Popoviciu Mihály pénzügyminiszter betérjesszette a bélyegilletékek felemeléséről, az automobilok megadóztatásáról és a forgalmi adók módosításáról szóló törvényjavaslatokat, kérve azokra sürgősség kimondását.

Madgearu ipari és kereskedelemügyi miniszter benyújtotta a bányatörvény 127. és 170. szakaszainak módosítására vonatkozó törvényjavaslatokat és szintén a sürgősség kimondását indítványozta.

A napirend előtti felszólalások során Homoriceanu, Radulescu és Horia kérték a szövölgyi lakosság helyzetének sürgős javítását és a hunyadmegyei üzemek iránt az állam fokozottabb gondoskodását.

Ezután megkezdődött a felirati vita, amelyen elsőnek Duca volt belügyminiszter szólalt fel. A liberális-párt nevében deklarációt olvas fel, amelyben rámutat a liberálisok által tíz év alatt végzett munkára. Hangsúlyozza, hogy a párt konciliáns szellemű lesz áthatva a kormány iránt, ha az a konstruktív munka alapján fog állani. Hódolatát fejezi ki a hadsereg és a korona iránt, de kijelenti, hogy a felirati javaslat ellen szavaz, mert a kormány olyan jellegű gazdasági törvényeket akar hozni, amelyek az ország kárára lesznek.

A Magyar Párt nevében Bethlen György,

gróf szólalt fel. A Magyar Pártnak a választások alkalmával szerzett tapasztalata — mondotta — tényleg reményt nyújt arra, hogy a tíz év alatt, a Magyar Pártnal szemben elkövetett hibák és bűnök orvosoltatnak, azonban a Magyar Párt, amely éppen a választások alkalmával mutatta ki, hogy az egész romániai magyarságot képviseli, tehát az egész ország magyarsága nevében nyilatkozik, azt óhajtja, hogy a párisi egyezmény, valamint a gyulafehérvári pontok alapján történjen a magyarság összes sérelmeinek orvoslása és összes jogaink elismerése. Tekintettel arra, hogy a kormánynak sürgős ezen felirati javaslat megszavazása, a magyar képviselők nem vesznek részt a vitában, hanem minden egyes törvény vitájánál kifejti a magyarság álláspontját. Amennyiben a felirati javaslatnak ily sürgősen való megszavazása egyúttal bizalmi tényezőt is jelent a kormány szemében, a magyar képviselők — legnagyobb sajnálatukra — nem szavazhatják meg.

Fischer Tivadar dr. a cionisták nevében lojalitásának ad kifejezést az ország és a korona iránt. A zsidó nép várja a kisebbségi probléma megoldását — mondja — és figyelemmel kíséri a gazdasági szerződések létrejöttét és teljes támogatását fogja nyújtani a kormány demokratizáló munkájának megvalósításához.

Taranu Jonel kijelenti, hogy megszavazza a

felirati javaslatot. Polemizál Ducával, aki egy le-
sőt rezsimeket védelmez, de nem sok sikerrel.

Hans Otto Roth dr., a német párt nevében megállapítja, hogy a trónbeszéd a nemzeti-paraszt-
párt programját öleli fel. Bizalmának ad kifejezést a kormány iránt, de felhívja a figyelmet a rossz gazdasági és pénzügyi helyzetre. Kéri a kölcsön és a stabilizáció sürgős megvalósítását és a kisebbségi törvény olyan megvalósítását, hogy annak előkészítésében a kisebbségi képviselők is részt vegyenek.

Elkészült a vádirat az Egyesült Bank három igazgatója ellen.

Csalás, közokirathamisítás és hűtlen kezelés címén kéri felelősségre vonni a vádirat dr. Éles Gézát, Karton Aladárt és György Ignácot. — A megvádolt bankigazgatók személyi hajszának tulajdonítják azt, hogy a dolgok idáig jutottak.

(Arad, december 28.) Az aradi Egyesült Bank R. T. összeroppanásának első napjaiban — mint emlékeztető — kínos feltűnést keltett az a bűnvádi feljelentés, amit néhány betétes nevében dr. Dante Gherman aradi ügyvéd adott be az ügyészségen a pénzügyi igazgatóságának három tagja, dr. Éles Géza elnök-igazgató, Karton Aladár vezérigazgató és György Ignác igazgató ellen. A feljelentésben dr. Dante Gherman igen súlyos vádakot támasztott az igazgatók ellen, akiket ténybeli adatok felsorolása nélkül általánosságban csalással, mérleghamisítással és hűtlen kezeléssel vádolt meg.

A feljelentés következtében megindult ügyész-
ségi és vizsgálóbírói kihallgatások után az év elején aztán bombaként hatott, hogy Sotirescu vizsgálóbíró előbb Karton Aladárt és György Ignácot, majd néhány nap múlva Éles Géza dr.-t is letartóztatásba helyezte. Heteken át tartott vizsgálati fogság után, a vizsgálat részleges befejezésével visszanyerték ugyan szabadságukat, de a vizsgálat tovább folyt ellenük, míg mára aztán az ügyben újabb fordulat állott be. Sotirescu Constantin vizsgálóbíró a vizsgálat teljes befejezése után az ügyészség vádindítványára a karácsonyi ünnepek alatt elkészítette és

ma délelőtt az ügyészségnek megküldötte a végleges vádiratot Éles Géza dr., Karton Aladár és György Ignác ellen. A vádirat mindhármukat csalás, közokirathamisítás és hűtlen kezelés büntette címén kéri felelősségre vonni.

Az elkészült vádirattal kapcsolatban munkatársunk ismételt beszélgetést folytatott a megvádolt igazgatókkal.

— Hogy a dolgok idáig fejlődtek, engem kevéssé lepott meg, — mondta Éles Géza dr. — Ez elkérhetetlen folytatásnak látszott az után a kérelmetlen hajszá után, ami egyesek részéről ellenem indult meg, noha azok is nagyon jól tudták, hogy én igazán keveset folytam be a bank vezetésébe. Az én állásom csak reprezentatív jellegű volt, én nem diszponáltam és nem irányítottam. Mindenesetre azonban furcsának találom ma is, hogy az igazgatóság tíz tagja közül csak éppen három ellen indult meg a hajszá és csak az éppen talá-
lomra kiválasztott három igazgató felelősségre vonását kérték a bank, vagy talán a meghurcolni kívánt igazgatók személyes ellenségei. Én a magam részéről emelt fővel állok bírám elé, mert ártatlannak érzem és tudom magam.

Karton Aladár és György Ignác ugyan csak személyi hajszának és a dekonjunkturális viszonyok szomorú következményeinek tulajdonítják a történeteket.

— Engem, éppoly, mint az igazgatóság minden egyes tagját, kizárólag a jóindulat vezette a bank ügyeinek irányításában, — mondotta Karton Aladár. — Hogy az intézet egy-
néhány üzlete a legutóbbi időkben fiaszkóval végződött, az a leromlott gazdasági viszo-

Grocalia ukrán képviselő kéri a gyulafe-
hérvári határozatok megvalósítását, elsősorban az ukránok iskoláztatási jogának respektálását.

Hanes nemzeti-parasztpárti kijelenti, hogy a kormány működésének elsősorban a polgári nevelés reformjára kell kihatnia. Ezután az elnök az ülést berekesztette.

A kamara holnap délelőtt a költségvetési vitát, délután a trónbeszéd feletti vitát, este pedig ismét a költségvetési vitát folytatja.

nyok idézték elő. Megvádolnak bennünket mérleghamisítással és csalással is. Nem tudjuk, mennyit állapított mindezekből a vizsgáló-

Alhírek az optánsügyi magyar delegáció és Stirbey herceg tárgyalásairól.

— Báro Sztérényi nyilatkozata az eddigi tárgyalásokról. —

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirati jelentése.) A magyar követség kommunikált tett közlé, amelyben kijelenti, hogy a bécsi lapoknak és ezek nyomán a romániai sajtóorgánumnak azok a hírei, hogy báro Sztérényi, dr. Lakatos vagy az optánsper magyar delegációjának bármelyik más tagja Bécsben hivatalos tárgyalást folytatott volna Barbu Stirbey herceggel, teljesen alaptalanok. A magyar kormány kiküldöttei az optánsügyet csakis a román kormány hivatalos delegátusaival tárgyalták meg Abbáziában és ezt a tárgyalást folytatni fogják a megállapított időpontban és helyen. Semmiféle más tanácskozás ebben az ügyben nem történt.

Báro Sztérényi ma délelőtt hazaérkezett

Boneu volt prefektus állásába való visszahelyezését kéri a fegyelmi bíróságtól.

Boneu azt állítja, hogy a bíróság előző ítéletét hamis iratok alapján hozta meg. — Bonyodalmak a volt prefektus szabadságolása körül.

(Arad, december 28.) Boneu Vazul volt prefektus ügye körül számos érdekes fordulat történt az utóbbi hetekben. Ma újabb fejleménye van az ügynek, amennyiben a volt prefektus kérvényt nyújtott be az aradi fegyelmi bírósághoz, kérve, hogy a bíróság vegye revízió alá ügyét, hatálytalannítsa a három évi rendelkezési állományba helyezéséről szóló döntését és helyezze vissza állásába. A kérvény sorsa felett legközelebb dönt a fegyelmi bíróság, amely most minden-
csetre kényes feladat előtt állott.

A revízió iránti kérelmében Boneu Vazul kijelenti, hogy a fegyelmi bíróság előző ítéletét

hamis iratok alapján hozta meg és azok, akik ezeket az iratokat a bírósághoz beadták, tudatosan félrevezették a fegyelmi bíróságot.

A vita főképen akörül forog, vajon jogos volt-e az, hogy Boneu Vazul prefektusi állásának megszűnte után szabadságra ment, vagy sem. Boneu kijelentette, hogy a volt permanens bizottság megadta neki a kért szabadságot, ezzel szemben pedig a permanens bizottsági ülésekről szóló jegyzőkönyvekben az szerepel, hogy

a permanens bizottság megadja a maga részéről a kért szabadságot, azonban végleges döntést csak a hivatalba lépő prefektus hozhat, akinek hatáskörébe tartozik az ügy.

Ennek a jegyzőkönyvnek ledöntésére viszont Boneu Vazul nyilatkozatot mutat fel, amelyben az akkori permanens bizottság két tagja kijelenti, hogy el sem olvasták az aláírásra eléjük terjesztett jegyzőkönyvet, miután egyszerre hat-nyolc ilyen jegyzőkönyvet kellett aláírniuk és így elkerülte figyelmüket a

lat és mennyiben fogják majd bizonyítani az azokat, akik a lavinát megindították, egy azonban kétségtelen: mint az igazgatóságnak bármely tagja, én is nyugodtan állom a felelősségrevonást. Az igazgatóság nem követett el olyat, ami törvénybeütköző cselekedet lett volna, s ha tényleg tett is olyat, amit egyesek kifogásolhatnak, azt csak a betétesek érdekében és azok javára tette. Bővebben természetesen nem nyilatkozhatom egyelőre, de azt ismételtelen le kell szögezmem, hogy én mindenkor jóhiszeműleg jártam el és én is egyike vagyok az összeroppanó bank áldozatainak.

Mint a törvényszéken értesültünk, a vádirat valószínűleg még a holnapi nap folyamán felkerül a törvényszékre, ahol a soros szekció elnöke kitűzi az ügyben a főtárgyalást, amely elé általánosan a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek és különösen pénzügyi és jogászai körökben várják kíváncsian annak lefolyását.

Budapestre Abbáziából, ahol az optánsper ügyében folytatott tárgyalásokat Rascanu román delegátussal. Sztérényi kijelentette, hogy a tárgyalásokat január 13-án folytatják San Remóban.

— A szünet alatt állandóan tárgyaltam Rascanuvval, — mondotta — aki betegségem alatt a legudvariasabb módon, naponta meglátogatott. Mindketten abban reménykedünk a tárgyalások eddigi menetét véve alapul, hogy a meg egyezés létrejön.

A tárgyalásról részleteket a magyar delegátus nem mondott. Az Abbáziából érkező értesülések szerint úgy a román, mint a magyar delegátusok, január tizedikén utaznak San Remóba, a tárgyalások folytatására.

az illető két, nyilatkozatot adó permanens bizottsági tag jelen sem volt azon az ülésen, amelyen Boneu Vazul szabadságra vonatkozó kérvényét tárgyalták.

Az ügy mindenképpen bonyolult és igen nehéz munkája lesz a fegyelmi bíróságnak akkor, amikor teljes világosságot akar deríteni az ügyre, természetesen abban az esetben, ha egyáltalában hozzájárul a bíróság a revíziós kérelem teljesítéséhez. Megyei körökben mindenestre feszült érdeklődéssel várják a fegyelmi bíróság állásfoglalását.

Ágyulövésék érték a kabuli angol követséget.

Repülőgépen menekültek az angolok Afganisztánból. — Az afgán felkelők követelése.

Londonból jelentik: A Kabulból érkező hírek szerint a napokban lefolyt harcok alkalmával az angol követséget többször érték ágyulövésék, úgy hogy a követség tagjainak a pincébe kellett menekülni. Az angol repülőgépek folytatják az angol alattvalók elszállítását. Amanullah afgán király felelőségével tegnap bevonult Kabulba.

Az afgán felkelők azt követelik, hogy a király vonja meg a tartózkodási engedélyt a kabuli diplomatáktól, valamint hogy tiltsa el az afgán diákoknak, hogy külföldi tanulmányutat végezzenek. Az anyakirálynő tegnap repülőgépen Dzselababába ment, hogy a csapatokat és a lakosságot a felkelők elleni harcra tüzelje.

Egy zsenialis aradmegyei fiatal tiszt tragikus halála.

Jója György, a cuvini napszámosnő fia, fénves katonai karrier előtt állott. — Egyetlen nap alatt végzett a Kaszás a huszesztendő fiatalemberrel.

(Arad, december 28.) Holnap délelőtt impozáns katonatemetés lesz Cuvinban. Egy huszonegy esztendő tisztet helyeznek örök nyugalomra, olyan pompával, amilyen csak a legmagasabb rangú tisztet illeti meg. Az elhunyt tiszt nem hercegi, sőt nem is ugynevezett előkelő családból származik. Nem születése révén szerzett érdemeket arra, hogy ilyen végtisztességben részesüljön.

Az elhunyt katonatiszt Jója Léna volt cuvini napszámosnő egyetlen gyermeke, akinek csodálatosan magasba ivelő karrierjét ketté törte a halál. Jója Léna egyedül nevelte fel egyetlen fiát, Györgyöt. Éjjel-nappal dolgozott, takarított, mosott másoknak, csak hogy gyermekének jó ruhát, könyvet vásárolhasson. Mert György tanítói már kis gyermekkorában is kijelentették, hogy a fiuban kivételes tehetségek rejtőznek. Kiváló számolóképeséggel volt megáldva. Agyának befogadóképessége olyan csodálatos volt, hogy tudásban túlszárnyalta az iskola összes növendékeit. Jója Györgyöt a marosvásárhelyi katonai iskolába adta édesanyja. Ott már az első napokban feltűnt zsenialitásával, amely különösen a matematika tudományában nyilvánult meg. Elvégezte a katonai iskolát, mint tanárainak büsz-

kesége, mint a legtehetségesebb tanuló. Jója György felé figyelt már a hadügyi kormány is. Állami költségen elküldték a franciaországi Saint Cyrbe, az ottani kadetiskolába, ahol annakidején Napoleon tanult. Itt is az első lett. Zsenialitása feltűnt tanárainak és az *alig husz esztendő fiatalember már katonai szakelőadásokat tartott a növendékeknek*. Innen Saurmurbába helyezték, ahol mint valami felsőbbrendű lényt várták a tisztiskola növendékei. Tanulmányai feltűnést keltettek és csodálatos logikával pillanatok alatt oldott meg minden katonai és matematikai problémát.

Néhány nappal ezelőtt Jója György hirtelen megbetegedett és a betegség egyetlen nap alatt végzett a rendkívül erős fizikumú fiatalemberrel. Jója Györgyöt az állam költségén hozatták haza és az állam költségén fogják holnap délelőtt katonai pompával eltemetni. A temetésen tíz pap fog a gyászszertartásnál közreműködni és Aradról kivonul Gyorokra a katonazenekar és innen kísérik a holttestet rejtő kopszót a cuvini temetőbe. Az aradi helyőrség részéről tizenöt tiszt vesz részt a temetésen Popovici kapitány vezetése mellett. A tragikus sorsú fiatal katonatiszt halála megyeszerzte mély részvétet keltett.

A szovjet évek óta váltóhamisításokból pénzelte külföldi ügynökeit

A hamisításokban az összes külföldi orosz intézmények résztvettek. Litvinov népbiztos öccsének szenzációs leleplezése.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Beszámoltunk arról, hogy a párisi rendőrség letartóztatta Litvinov orosz külügyi népbiztos öccsét, akit azzal vádoltak, hogy váltókat hamisított. A Vossische Zeitung híradása szerint az ügy szenzációs politikai fordulatot vett. Litvinov memorandumot terjesztett a vizsgálóbíró elé, amelyben leleplezést közöl arról, hogy a

szovjethatóságok évek óta váltóhamisítások révén pénzelték külföldi ügynökeiket.

A váltóhamisításban valamennyi külföldi orosz intézménynek része van és főleg az Arkos állította ki a hamis váltókat. Litvinov azt állítja, hogy a szovjet egész sereg kereskedelmi intézményt csupán azért alapított, hogy mégjobban bővítsa a váltóhamisításokban részes kereskedelmi vállalkozások körét.

A váltóhamisítási műveleteket a moszkvai

külkereskedelmi népbiztosság egyik tagja, Turov irányította,

aki egyben a németországi, angliai, franciaországi és belgiumi bolsevista ügynökök legfőbb vezetője. Litvinov azt állítja, hogy 1926-ban kapott először Turovtól megbízást váltóhamisításokra és a befolyt pénzt, a kapott utasításoknak megfelelően Franciaországba küldte, ahol a szovjetügynökök a marokkói és algiri bolsevista propaganda finanszírozására használták fel. Egy más alkalommal Litvinov helyettes külügyi népbiztos határozott utasítására nyolc millió frankot diszkontáltatott hamis váltók alapján. A letartóztatott Litvinov kijelentette, hogy ő maga is belpolitikai intrikák áldozata. Bosszúból átadta a vizsgálóbírónak az összes, Franciaországban működő bolsevista titkos ügynökök névjegyzékét.

Ingyen fűtést és szubvenciót kap az aradi színház

A Kölcsény és Szinpártoló Egyesület közös küldöttsége a városházán. Szendrey ingyen fűtést és 200.000 lej szubvenciót kért az aradi színtársulat számára. — Az interimár bizottság legközelebb foglalkozik a kérelemmel, amelyet előreláthatólag teljesíteni fog. — Szendrey Mihály nyilatkozata.

(Arad, december 28.) Ma délelőtt megjelent az aradi városházán a Kölcsény- és a Szinpártoló Egyesület közös küldöttsége. A küldöttség vezetője Parecz Béla dr. képviselő, tagjai Széll Lajos dr., Szöllősi István, Deutsch Andor, Vass Gusztáv voltak. A távollevő Luttai Cornel dr. interimár-bizottsági elnök irodájában Velcsov Géza dr. elnökhelyettes fogadta a küldöttséget, amely a színház érdekében járt közbe és azt kérte, hogy

a város vegye át a színház fűtésének gondját.

Előadták, hogy a színház fűtőkészüléke oly rossz, hogy a fűtése nagy kiadásokat igényel. Más városok nemcsak a fűtést és világítást, hanem a színházat is ingyen adják, csupán Arad támogatja oly kevéssel a színtársulatot.

Az ingyenes fűtésen kívül szubvenciót is kértek a színház részére.

A színház 26 százalékos adót fizet, amiből külön alapot létesítettek kulturális szubvenciók céljára. Ebből a múlt évben a város kétszáz ezer lejt utalt ki a színháznak, kérjük, hogy ezt az összeget az idén is adják meg.

Velcsov dr. átvette az érvevonatkozó két lényegi és a maga részéről megígérte, hogy

teljes mértékben támogatni fogja a színház kéréseit, amelyek már az interimár, illetve színügyi-bizottság legközelebbi ülésén kerülnek tárgyalásra.

Ez ügygyel kapcsolatban kérdést intéztünk Szendrey Mihály színiigazgatóhoz, aki a következőket jelentette ki:

— Letagadhatatlan tény, hogy minden erdélyi város miniszteri jóváhagyással szubvencionálja a színházát. Én az elmúlt évben intéztem először ezt a kérést a városhoz, hogy részesítsen engem, illetve az aradi társulatot is a többi erdélyi városokhoz hasonlóan segélyben, ha nem is olyan nagyságban, mint aminőben a többi erdélyi városok színtársulatai részesülnek. Arad városa akkor a kulturális alaphól, amely a vigalmi adókból folyik be, valóban ki is utalt 200.000 lejt, azzal a megjegyzéssel, hogy a jövőben is ebből az alaphól ad majd segélyt, amit különben a várossal kötött szerződésem is előír.

— Ezt a 200.000 lejt megkértem az idén is, hiszen ugyanakkor Cluj 500.000, Timisoara 500.000, Oradea 300.000 lejjel támogatja a kisebbségi színházat az ingyen adott fűtésen, világításban és technikai személyzeten kívül. Így

továbbá azt is kértem a városhoz, hogy a többi erdélyi városokhoz hiven ne engem terheljen a fűtési gond, mert a fűtőtestek olyan kriminális állapotban vannak, hogy az állandóan szükséges túlfűtés valósággal aggasztóan a passzív felé dönti a színházi mérleget.

— Ezeket kértem a város vezetőségétől, mely soha sem zárkózott el a kisebbségi színház támogatása elől s méltányosan ezuttal is a magáévá tette kéréseimet s egyben ígért tettek, hogy lehetőleg és rövid időn belül kedvezően elintézik ügyemet. Megjegyezni kívánom még, hogy az eddig viselt a várossal szemben levő költségeimen kívül 1000 lejt fizetek naponta terembérért is, aminek azonban nem is kérem elengedését, mert tudom, hogy azt a város a színház érdekében a felszerelés amortizálására fordítja.

Egy francia lap

a dunamenti gazdasági helyzetről.

Gratz Gusztáv volt magyar külügyminiszter érdekes cikke az Exportateur Francaiseben.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Az Exportateur Francaise című gazdasági szaklap cikksorozatát ír a dunamenti gazdasági helyzetről. Az első cikket Gratz Gusztáv volt magyar külügyminiszter írta, „Középeurópa gazdasági helyzete” címmel. A cikkhez bevezetőt Degerandó Félix ír, aki ismerteti a békeszerződés gazdasági következményeit, valamint a magyar problémát.

Gratz cikkében ismerteti az utódállamok ama törekvését, hogy egymásközött intenzív gazdasági összeköttetést hozzanak létre, amibe Ausztriát is bele akarták kapcsolni. Ausztria nem volt azonban erre hajlandó, azt vélve, hogy az utódállamok nem választják külön gazdasági törekvéseiket politikájuktól, amely a vele jóbarátságban lévő Magyarország és Németország ellen irányul. Kifejti, hogy az utódállamok nem próbálták meg a Magyarországgal való együttműködést, pedig a legrövidebb út egymáshoz Magyarországon keresztül vezet, tehát csak Magyarországgal képzelhető el a termékeny gazdasági együttműködés. Ennek semmi akadálya nincsen, ha kiküszöböljük a legsűrűsebb kérdéseket, beigazolvva, hogy a politikai ellenszenv erőtlenebb, mint a gazdasági szükségesszerűség.

Hatvanhat baleset Bécsben a sikos járda miatt.

Bécsből jelentik: Tegnap délután Bécsben a hirtelen megenyhült időjárás és a közben megereedt havas eső katasztrófális helyzetet idézett elő. Az aszfalton ugyanis mindenteléndikvírű csuszós jégréteg keletkezett, aminek következtében a közúti forgalom teljesen megakadt. A villamos csak lépésben haladhatott tovább, mert fékezni a kocsikat nem lehetett a jeges sinen. Az autók sem mehettek gyorsan és a gyalogjárók részére valósággal életveszélyes volt a közlekedés. A rendőrség teljes létszámmal vonult ki a veszélyeztetett helyekre, hogy a gyalogjáróknak az átkelésnél segítségükre legyenek. Sajnos, a közbiztonsági szolgálat teljesen csődöt mondott ezen a napon Bécsben. A forgalmas helyeket nem tudták idejében behomokozni, ami szomorú eredménnyel járt, mert néhány óra alatt a mentők 66 súlyos sebesültet voltak kénytelenek elszállítani, akik a jeges aszfalton való elcsuszás következtében sérültek meg. A súlyosan sebesültek között van Eszterházy Paula grófnő is, aki medencesérülést szenvedett.

— Munkások és földművesek nem mehetnek az angol gyarmatokra. A bucuresti-i angol konzulátustól ma délelőtt távirati értesítés érkezett az illetékes aradi hatóságokhoz, amely szerint Angliába és az angol gyarmatokba való utazási vizumot, a rendelet visszavonásáig nem ad a konzulátus munkásoknak és földműveseknek. Angliába és az angol gyarmatokra tehát ezidőszáig csak kereskedők, hivatalnokok, művészek, újságírók és más intellektuálisak mehetnek.

Hatályon kívül helyezik az új anyakönyvi törvényt.

Január elsején nem lép életbe a házasságkötés, halálozás és születés bejelentésének új rendeje. — Minden a régiiben marad.

(Arad, december 28.) Beszámoltunk annak idején arról, hogy a liberális kormány idején a parlament megszavazta az anyakönyvi törvény egységesítéséről szóló javaslatot, amelynek 1929. január elsején kellett volna életbelépni. Az új törvény a jelenlegi rendszer sok intézkedését helyezte volna hatályon kívül és egyik érdekes újítása az lett volna, hogy a házasságkötéseket a polgármester, illetve községi bíró, vagy az általa megbízott állandó választmányi tag lett volna köteles végezni. Az új törvény sok bürokratikus intézkedése között nem utolsó helyen áll az, hogy amennyiben egy városban, vagy községben más községből való egyén köt házasságot, úgy erről az illetékes községet értesíteni kellett volna és az illető községnek ugyancsak hivatalos írásban tudomásul kellett volna venni az értesítést.

Mint Bucurestiből jelentik, a belügyminisztérium az ország összes anyakönyvvezetőit értekezletre hívta össze és elhatározta,

hogy az anyakönyvi törvényt január elsején nem lépteti életbe. A belügyminisztérium már a parlament legközelebbi ülésén, egyszakaszos törvényjavaslatot nyújt be, amely szerint az új anyakönyvi törvényt, még mielőtt életbe léptették volna, hatályon kívül helyezi.

Az aradi városi anyakönyvvezetői hivatal már erősen készült, az új rend bevezetésére, megcsináltatta a szükséges nyomtatványokat, elküldötte a szükséges rendelkezéseket az aradi orvosoknak, amikor ma a belügyminisztérium távirata egy csapásra megváltoztatta a helyzetet. A minisztérium ugyanis táviratban értesítette a városokat arról, hogy az anyakönyvi törvény alkalmazásának határidejét egy évvel kitöltötte és csak 1930. január elsején lép életbe. Az anyakönyvi hivatal a távirat nyomán ezúton értesíti az orvosokat arról, hogy az eddigi rend marad és a küldött rendelkezések egyelőre érvénytelenek.

A mecklenburgi udvar orgiái a döntőbíró előtt. Ma lesz ítélet a montenegrói extrónörökös né perében.

(Páris, dec. 28.) Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy a német-jugoszláv döntőbíró előtt Jutta mecklenburg-strelitzi hercegnő, a későbbi montenegrói extrónörökös né pere folyik a német bíróságon ellen. A hercegnő 15 millió márkát követel Németországtól és hivatkozik a versaillesi szerződésre, amely jugoszláv állampolgárrá tette őt. A bíróság előtt a hercegnő mecklenburgi ügyvédje, Friedmann kiméltetlen támadást intézett a német hercegi udvarok ellen és igyekezett azoknak titkos és piszkos dolgait felfedezni. Pikáns beállításban találta fel a mecklenburg-schwerini udvarnál uralkodó maitresse-gazdálkodást és az öreg és a fiatal nagyherceg szeretőiről adott hálósóba-leleplezéseket. Paul Boncour, a hercegnő ügyvédje nagyszerű playdojert tartott a bíróság előtt. Valóságos esztétikai élvezet volt hallgatni ezt

a világostekintetű, fiatalos arcú politikust, a kinek fejét ősz haj övezi és aki a volt osztrák-magyar követség régi palotájának tanácstermében rendkívül impozáns képet nyújtott. — Nem játszott színházat és nem beszélt politikáról. Kijelentette, hogy csak a jog kérdése veti őt, egy oty jogé, amely a versaillesi szerződésből folyik és amelyet ő érinthetetlennek minősít. De úgy látszik nem érzi szilárdan a lába alatt a jog bázisát, mert beszéde során igyekezett emberies részvétet kelteni a hercegnő iránt. Kijelentette, hogy a hercegnő nehéz viszonyok közt él, hogy a hercegnőt kizsákmányolták és ezért megérdemli az emberek részvételét. A döntőbíró valószínűleg csak ma fog ítéletet hozni, mert a német kormány jogi képviselőinek felszólalása után a hercegnő ügyvédjei fognak még élni a zárzó jogával.

Rádió könyvek és rádió folyóiratok

Sándor Ferenczénél, megveházzal szemben.

hozzám nótákat. Mind sláger, mint ahogy a Zerkovitz-operetteknek mindig meg van az a sajátága, hogy egy tucat sláger legalább helyet foglal benne. És a szöveg? Szilágyi László ötletes, szellemes szövege, amit az aradi előadás még inkább kiszínez Galetta gondos, trükkös rendezésében. Ujak, látványosak a díszletek, a II. felvonásban a Ritz-szálló hallja meglepetés, ez Kőváry munkája, a görlok fegyelmek. Rudas betanítása és maga az előadás az összetanultság iskolapéldája. A nők szebbnél-szebb toalettakkal kápráztatnak. Így Viola Margit decens, hódító, a legkifinomult primadonnaeszközökkel. Kertész Manci finom és kitűnő táncos, elegáns toalettakkal. Dancs Ica bájos és közvetlen, Galetta férfias, Balázs közvetlen, nemes humorú: ifj. Szendrey Misi, komoly érték Győző, Földes ugyancsak derűs és Joanovits nagyos ügyes. Gellért a legprecízebb dirigens és ezzel minden érdekes mondanivalónkat leszögeztük a csodás új slágerből, amelynek ma esti premierje valószínűleg eseményszámba megy az aradi színház életében.

* A színházban tölti mindenképpen a szilveszterét. Mert ott lehet igazán csak jól mulatni. A Lumpaciust Vagabundus és a három jómódárt adja elő a társulat remek szereposztásában, de különös értéke lesz az, hogy a Hetényi-rendezté darabban Galetta külön kabarét applikál, amely szellemesebbnél-szellemesebb számokat foglal magában. A Szilveszter hangulatáról is gondoskodik a színház: lesz malacsorsolás, lehet pezsgőt nyerni, továbbá több, bármely előadásra érvényes színházjegyeket is kisorsolnak, úgy, hogy a színház Szilvesztere többet ígér és ad minden más szilveszteri szórakozásnál.

Tárgyalások a pápa vatikáni fogságának megszüntetése ügyében

Rómából jelentik: Néhány nap óta erősen folynak a tárgyalások a Chigi-palota és a Vatikán között a pápa vatikáni fogságának megszüntetésére. Nagy feltűnést keltett, hogy úgy Mussolini, mint a pápa ügyvédet bízták meg a tárgyalások lefolytatásával.

A Vatikán leszögezte területi követeléseit, amelyeknek teljesítése után lehetővé tehetik azt, hogy a vatikáni területre lehessen lépni, anélkül, hogy olasz földet kellene érinteni. A fascista kormány igen nagy súlyt helyez arra, hogy a megegyezés létrejöjjön.

Emberi alkotások világrekordjai

E. Wettrich statisztikus érdekes kimutatást ad a világrekordokról. A világ legmagasabb felhőkarcolója a Woolworth Building, amely 284 méter magas és alapzata negyven méter mélyen rejtőzik a földben. A legnagyobb köbtartalmú épület a csikágói Furniture Mart. A világ legmagasabb építménye még mindig a 300 méteres Eiffel-torony. A legnagyobb emlékműnek sokáig a newyorki kékötös előtt álló szabadságszobrot tekintették, amely negyvenhét méter magas és a szobor fejében 40 ember fényel, falkájában pedig, amelybe csigalépcső vezet, tizenhét ember található kényelmes helyet. Az emlékművek magassági rekordját azonban mégse a newyorki szabadságszobor tartja, hanem a gizehi szifinksz, amelynek hossza 59 méter, arca pedig öt méter széles. Az amerikaiak most még nagyobb emlékművet építenek. Robert Lee tábornok emlékére. Az emlékmű talapzata 280 méter magas lesz. A világ legnagyobb hidja a newyorki Brooklyn-híd, a világ leghosszabb csatornája a kínai Cszászár-csatorna, legnagyobb területű városa pedig Berlin. A legnagyobb dóm a római Szent Péter-templom, amelynek építése 430 évig tartott és ez alatt a pápa trónon ötven pápa váltogatta egymást. A világ legnagyobb templomi orgonája a passai, amelynek 208 regisztere van. A legnagyobb harang a japán Osaka városban van. Magassága nyolc méter, súlya pedig 140 tonna.

TELEFON 70. ERZSEBET SLÁGERMOZGO TELEFON 70.

Ma d. u. 9-kor MATINÉ-helyárrakkal:

„Párisi fruska.“ Fanamet-csodafilm Norma Sheerrel.

Ma d. u. 5, 7 és 9-kor premier!

Lon Chaney briliáns filmje, Metro (Fanamet) világláger: „Kacag Bajazzo“

Legközelebb: Premier! Molnár Ferenc, a legnagyobb magyar író híres filmregénye, a legújabb és legmodernebb filmremekmű:

„A szép kalandornő“ Lili Damita és Georg Alex (Bob Dody-val.)

Irodalom és művészet

* Heti műsor. Szombat este fél 9 órakor: Eltörött a hegedűm! (szenzációs Zerkovitz-operett-ujdonosság, premier, B. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Eltörött a hegedűm (operett-ujdonosság, rendszeres helyárrakkal.) 6 órakor: Végre egy uriaszony! (pompás vígjáték-ujdonosság, mérsékelt helyárrakkal.) Este 9 órakor: Eltörött a hegedűm! (operett-ujdonosság, C. bérlet.) Hétfőn este fél 9 órakor: Eltörött a hegedűm! (operett-ujdonosság, A. bérlet.) Éjféltől: Lumpaciust Vagabundus és a három jómódár (nagy szilveszteri előadás, a mulatságos vígjáték keretében kabaré, egy malac, pezsgő, színházjegyek kisorsolásával.) Kedd délután 3 órakor: Eltörött a hegedűm! (operett-ujdonosság, rendszeres helyárrakkal.) 6 órakor: Doktor Kolm (színdarab, mérsékelt helyárrakkal.) Este 9 órakor: Eltörött a hegedűm! (operett-ujdonosság, B. bérlet.)

* Végre egy uriaszony és Dr. Kohn vasárnap, azaz kedd délután 6 órakor az aradi színházban. A premier kiváló szereposztásaiban a két ünnepnap 6 óras előadásán a két népszerű próza szerepel műsoron mérsékelt helyárrakkal.

* Zónaelőadások a színházban. Szerdán és csütörtökön este román előadások lesznek az aradi

színházban és ezt az alkalmat a színház igazgatósága arra használja fel, hogy mindkét nap délutánján zónaelőadásokat tart egészen olcsó helyárrakkal, fél 5 órai kezdettel. Első nap a Gyurkovics-fiúk a thüringiai, másodnap a János vitéz adja elő az operettegyüttes Viola Margittal a főszerepekben.

* Ma este a slágerek slágere: az Eltörött a hegedűm! játsza be magát a közönség tetszésébe s indul el sikerekkel szegélyezett dalutjára. A pompás muzsika, az ötletes szöveg, a ragyogó kiállítás és a nagyszerű előadás mintaképe: az Eltörött a hegedűm!, mely éppen olyan lázas izgalommal, áldozatkészséggel kihozott operettje a társulatnak, mint annak idején a Cirkuszhercegnő. De még ezt is felülmúlja az Eltörött a hegedűm!, mert már közelebb léphetett még egy lépéssel a mai ember izléséhez és pompás keveréssel éppen úgy ad a cigánymuzsikából, mint a ritmusos jazzból, mint a hangulatos dalokból s a vidám táncokból. A cigányzene és a jazz-muzsika harca ez az operett. Melyik éli túl a másikat? A válasz a közönségre vár, de minden bizonnyal már az előadás után éppen úgy dudolja mindenki a Rózsika, Rózsika dalt, mint a Ni, ni a Niagara, vagy a God by Budát és a Jöjjen fel

H I R E K.

Erdélyinek nem kell karácsonyi ajándék.

Az első hetekben még verekedtek az emberek egy-egy belépőjegyért. Könyörögtek, fenyegettek és vesztegettek. Az amszterdami, egy pengőért kínálták a komor Markó-uccai épület bejárata előtt egy kevésbé használt fő-tárgyalási jegyet. Börzéztek, kereskedtek a jegyekkel. Mindenki kíváncsi volt: beadta-e a pirulákat? Megverte-e? Zsineggel fojtotta meg, vagy vizes törülközővel? Amikor pedig behozták a hullarészeket. Forgács Anna spirítuszba duntolt, mérgezlésre szinesedett nyakából egy darabka húst, a hiszteriák és idegbe-tegek sikoltoztak a borzalomtól.

Aztán: lanyhult az érdeklődés. A vérszagu kolumnák leapadtak nyolcra, nyolcra hatra, ötre, most pedig már alig három oldalas cikkeket hoznak a lapok az Erdélyi-tárgyalásról.

Alig három oldalt. Ez is valami. Hisz a mult héten még mást se lehetett olvasni az újságokban, mint Erdélyif. Minden oldalról az az utálatos, kövér, szarukeretes szemüvegű fiatalember röhögött le az olvasóra, profilban, szemben, ahogy ül, ahogy áll, ahogy vall és ahogy tagad. Már kívülről tudom összes ráncait, a belki és testi szemölcsseit, a gesztusait, a rikácsoló hangját és a gömbölyű tokját. Róla álmodom és naponta százszor eszembe jut. Nem lehet szabadulni tőle. Einstein életét nem ismerem ilyen tüzetesen, mint Erdélyifét. A történelmi dátumokat nem jegyeztem meg így magamnak, mint a millstatti tragédiát. Egyáltalán: már a könyökömön nő ki. Torkig vagyok Erdélyivel. Unom Erdélyif.

És mások is így lehetnek vele, mert a szombati tárgyaláson már alig lézengett néhány nő. Nem tolaokdtak, nem követelődtek, nem surrantak be az ór háta mögött.

Jóllaktak Erdélyivel.

Elrontották a gyomrukat Erdélyivel. Ezt úgy hívják: hogy: csömör.

Az elnök is unja. Az ügyész, az örök és a védő. Maga Erdélyi is unja az Erdélyi-ügyet.

— Mikor lesz fordulat? — ez a kérdés.

Ha vallana, ha megadná magát, ha...

Igen, akkor ismét felpezsdülne a kíváncsiság. De Erdélyi, a hálátlan, nem akarja meg tenni nekik ezt a szívességet.

A házassági ajánlatok s a szerelmes levelek elmaradtak. Csak egyetlen asszony jelentkezett az elnöknel, kezében kis batyuval, a melyben karácsonyi ajándékokat hozott Erdélyinek. A szegény kis Erdélyinek. Am a büszke rab nem fogadta el a finom süteményeket. Neki meg van a jó koszt-kvartélyja, teljes ellátása... (—)

— Mihály király karácsonyfiaja. Bucurestiből jelentik: A Calea Victoriei-n lévő királyi palotában tegnap délután karácsonyfaünnepély volt, amelyen a királyi ház tagjai és a régensek is megjelentek. A karácsonyfa felszentelését Miron Cristea dr. patriarcha végezte, majd utána az ifjú királynak átnyújtották a karácsonyi ajándékokat.

— AZ ANGOL KIRÁLY ÁLLAPOTA ISMÉT KRITIKUSSÁ VÁLT. Londonból jelentik: A király állapotában újra rosszabbodás állott be. Az uralkodót mesterségesen táplálják. Az elmúlt éjszakát a walesi herceg a király betegágya mellett töltötte. Orvosi rendeletre mártól kezdve újra két bulletint adnak ki naponta a király állapotáról.

— Eltemették Leonardot. Bucurestiből jelentik: Ma temették el Leonardot, az ismert tenoristát óriási tömeg részvételével. A főváros még ritkán látott ily nagytömegű gyászoló közönséget, amelynek soraiban Bucuresti összes színészei és társadalmi előkelőségei résztvettek.

Csukamájolaj helyett élvezetes csemege a józsi, kellemes, poralaku Jemalf.

Selyem mintázó műhelyünk
üzemben van.
KELL és KRAUSZ.

Három letartóztatás a zágrábi merénylet ügyében

Az egyik gyanúsított pincér alibit igazolt, de azért őrizetbe vették. Kihallgatták a merénylet áldozatát.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Grauer Alfréd, a zágrábi rendőrség detektívfelügyelője, aki ellen — mint megirtuk — egy zágrábi kávéházban revolveres merényletet követtek el, ma a kórházban magához tért. Kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy Oszanic Marko pincért gyanúsítja azzal, hogy a merényletet el- lene elkövette, mert a pincér régi ellensége. A rendőrség azonnal körözvényt bocsátott ki a pin-

cér ellen, akit azonban nem találtak meg. Ma délután a pincér önként jelentkezett és alibit igazolt. — Olyan aljas emberbe, mint amilyen Grauer — mondotta — nem is lőnék bele, mert nem vállalnám érte a raboskodást.

Oszanicot letartóztatták, rajta kívül még a Korzó-kávéház főpincérét és egyik pincérét vették őrizetbe, miután szerepük szintén gyanús. A nyomozás erélyesen folyik tovább.

— Bratianu Vintila beteg. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul jelentése szerint Bratianu Vintila néhány napja ágyban fekvő beteg. A volt miniszterelnök viszálytárgyalásban szenved, baját állandóan megfelelő kurával kezelték, nyár óta azonban nem folytatott rendszeres kurát, úgyhogy most kénytelen néhány napig az ágyat őrizni. A lap tudomása szerint Bratianu Vintila rövidesen külföldre utazik egészségének helyreállítása végett.

— Ujévi fogadtatások Aradon. Az aradi prefekturán minden évben szokás volt recep- ciót tartani, azaz a kormány helyi képviselője, a prefektus, kormánya nevében fogadta a testületek és egyesületek tisztelgését. Az idén még nem érkezett meg az erre vonatkozó ren- delet és így Marsieu Justin dr. még nem in- tézkedett a fogadtatás sorrendje ügyében. Amennyiben a rendelet egyáltalában nem ér- kezne meg, úgy a szokásos ujévi fogadtatás az idén teljesen elmarad.

— Eljegyzések. Fromm Márta és Cserny Hermann jegyesek. (Socodor—Ba- lassagyarmat, 1928. december 24-én.)

Csenek Olga és Rosenfeld De- zso (Arad) jegyesek.

Hoffmann Sárka és Amlacher Viktor jegyesek.

Szücsy Annuskát, Szücsy János mű- kertész leányát eljegyezte Mihálovits Milos, az aradi államrendőrség titkára. (Min- den külön értesítés helyett.)

— 1480 hamis iskolai bizonyítvány után kutat a pesti rendőrség. Budapestről jelentik: Az ügyesség utasítására a Róser bizonyít- ványhamisítási ügygel kapcsolatosan a rend- őrség 1480 bizonyítvány után folytat nyom- zást.

— Emlékezem a lengyel légió volt román tagjainak. Az aradi hadkiegészítő parancsnok- ság közli, hogy a lengyel hadügyminiszter em- lékéremet veretett a lengyel légió mindazon idegen állambeli volt tagjai számára, akik a lengyel hadsereg operációs műveleteiben 1918. november 1-től 1921. február 18-ig fegyvere- sen részt vettek. Mindazok tehát, akik ez idő alatt a lengyel hadsereg szolgálatában állot- tak, jelentkezzenek az aradi hadkiegészítő pa- rancsnokságon, ahol a volt légionistákról ki- mutatást készítenek, amelyet a lengyel had- ügyminiszternek küldenek meg, az emléké- rme kiosztása végett.

— Zsarolási kísérlet a külügyminiszteriumban. Bucurestiből jelentik: Tegnapelőtt egy ismeretlen fiatalember megjelent Mironescu kül- ügyminiszter titkáriánál, Mavrecerdatnál, aki- től a Dimineata egyik ismert szerkesztője, Liviu Nasta nevében nagyobb összeget akart kizsarolni a külügyminiszteriumi sajtóalaplóból. A kísérlet balul végződött és a külügyminiszter feljelentést tett az ismeretlen szélhámos ellen. A Dimineata mai számában megállapítja, hogy Mironescu eljárása példát kell, hogy statuáljon és kívánatos volna, ha a tisztességes újságírók reputációját kompromittáló ilyen kísérletek a kormány tagjainak erélyes fellépésén meg- hiúsuljanak, ami az előző kormányok alatt nem mindig történt meg. Az ismeretlen szélhá- mos ellen egyébként Liviu Nasta is felje- lentést tett.

— Ujév előtti vasárnap zárva tartandók az üzletek. Az aradi munkaügyi felügyelőség- hez és a rendőrséghez ma miniszteri rendelet érkezett, amely szerint vasárnap, december 30-ikán az üzletek, mint rendesen, egész nap zárva tartandók. A minisztérium tehát visszavonta azt az előbb kiadott rendeletét, amely megengedte, hogy az üzletek karácsony és uj- év előtti vasárnapon egész nap nyitva tart- hatnak.

— Árlejtés a városi intézmények élelmi- szerrel való ellátására. Ma délelőtt tartották meg a nyilvános árlejtést az aradi városházán a szegényház, a tudósanatórium és városi tanonckotthon kenyér, hus, liszt, tej és tejter- mékekkel való ellátására. Mindegyikre csak egy jelentkező akadt, a multévi szállító sze- mélyében. A kenyér és liszt szállításra Dudás Lajos, a husra Felneccan Péter, a tej és tejter- mékekre a Liga tejszarnok jelentkezett. Még egy ajánlattevő akadt Hajnal Zsófia személyé- ben, aki azonban nem jelölt meg ajánlatában árákat. Dacára annak, hogy a számviteli tör- vény értelmében legalább két ajánlattevő kell, hogy az árlejtés érvényes legyen, a város kénytelen lesz elfogadni az egyes ajánlatokat, nehogy eme fontos városi intézmények élelmi- szerellátásban zavar álljon be. Az ügy az in- terimár bizottság holnapi ülésén kerül tárgya- lásra.

— Kihallgatták Fachot ügyész merénylőjét. Párisból jelentik: Fachot ügyész merénylője, George Benoit a vizsgálóbíró előtt vallomást tett és kijelentette, hogy nem tagja semmiféle autonomista pártszervezetnek, tehát nincsen- nek büntársai. A kolmári pörrel kapcsolatban az a meggyőződése keletkezett, hogy Fachot becsstelen. Kijelentette, hogy jó franciának tartja magát, azonban amellettszász. Fachot ügyész már nincsen életveszedelem- ben.

— Ujabb letartóztatás a Gazette du Franc ügyében. Párisból jelentik: Nagy feltűnést keltett Franciaország szerte, hogy a Gazette du Franc botrányával kapcsolatosan letartó- ztatták Anquetil-t, a Rumeur főszerkesztőjét. Most megállapítást nyert, hogy a főszerkesz- tőt azért tartóztatták le, mert százötvenezer frankot vett fel a Gazette du Franc igazgató- nójától és ennek ellenében megígérte, hogy nem támadja lapjában a vállalatot. Még de- cember elején Anquetil felajánlotta az összeg visszafizetését, azonban az igazgató kijel- lentette, hogy nem lehet, mert a felvett pénz- ről adott nyugtát a rendőrség az első házkü- tatás alkalmával lefoglalta.

— Betörés egy newyorki milliárdos labo- ratóriumába. Newyorkból jelentik: Guguen- heim ismert newyorki milliárdos fiának labo- ratóriumába tegnap ismeretlen tettesek be- törtek. Az éjjeli őrt törrel megölték, a soffört könnyfakasztó gázzal elbódították, majd öss- zekötötték. A rablók egy titkos vegyitalál- mány után kutattak.

— Tulceanál befagyott a Duna. Constan- taból jelentik: Az N. F. R. ma reggel telefonie- lentést kapott Tulceából, amely szerint a Du- na a tulceai szakaszon 700 méter hosszúság- ban befagyott. A folyamhajózási igazgatóság intézkedésére a Duna alsó szakaszán ma az összes járatokat beszüntették.

UJEVRE!

Névjegyek, újévi lev. lapok, dos- silek, számlatartók, üzleti köny- vek, senalbumok, dísz levélpapí- rok, gramofonok és lemezek nagy választékban

KERPEL könyvkereskedésében.
100.000 kötetes kölcsönkönyvtára.

Január 30-án 15 napos társasutazás

indul a **NIZZAI KARNEVALRA**

II. o. gyorsvonat, szálloda és étellemezéssel 600 Pengő. Pros- pektust küld ERZSEBET PENSIO Budapest, IV., Váci-u. 40

Viharral kezdődött a szenátus mai ülése.

Hatalmas tüntetés Angheliescu ellen a buzeui incidens miatt. Pop C. István aradi szenátusi mandátumát optálta. Gyárfás Elemér lemondott csiki mandátumáról, így ifj. Barabás Béla is bekerül a kamarába.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

A szenátus mai ülése mindjárt incidenssel kezdődött. Argetoianu a liberálistábor nevében kifogást emelt a bukovinai választások miatt, majd Vaida Sándor belügyminiszter válaszul hevesen az interpellációra. Rámutat a liberális választások undorító voltára és kijelentette, hogy a mai parlamentbe is csak a pénzük útján jutottak a liberálisok.

— De ha ez sikerült is. — kiáltotta — nem fog sikerülni, hogy újból a miniszteri székbe üljenek. Az a nép, amelyet annyi éven keresztül elnyomtak, el fogja seperni magukat.

Argetoianu ezután elismeri, hogy a választások tiszták voltak. Ezután Angheliescu körüli keletkezett kisebb vihar. Amikor Angheliescu szólásra emelkedett, hatalmas tüntetés tört ki a szenátusban ellene és percekig nem tudott a nagy vihar közepette szöveghez jutni. Végül ez mégis sikerül és akkor a buzeui választások ellen emelt kifogást s elmondja, hogy ott negyven liberális választót megsebesítettek. Buzeu egyik nemzeti-parasztpárti képviselője erre kijelentette, hogy a zavart épen a liberálistábor fizetett verekedői csinálták, akiket végül el kellett távolítani. Erre oly hatalmas tüntetés kezdődik meg újból a volt

közoktatásügyi miniszter ellen, hogy az nem tudja folytatni beszédét és az elnök szünetet rendel el.

A szünet után Popovici a német—román egyezményről szóló javaslatot terjesztette be.

Ezután az optálási ügyek kerültek sorra. Raducanu a tecuci, Moldovanu Valér a kolozsvári, Sassu a constantai, Costachescu a dolji. Gyárfás Elemér a csiki és Pop C. István az aradi mandátumát optálta. Így Raducanu a jalomitai, Moldovanu a tordai, Sassu a vaslui szenátusi és constantai képviselői, Costachescu a jasi-i. Gyárfás Elemér a kisküküllői mandátumáról mondott le. Orleanu, aki jogszabályi szenátor, lemondott a cavurkai és Angheliescu volt közoktatásügyi miniszter, szintén jogszabályi szenátor a buzeui mandátumáról mondott le. Gyárfás lemondása következtében a kisküküllői mandátumot ifj. Barabás Béla kapja.

A szenátus pénteket tűzte ki rendes interpellációs nap gyanánt, majd Saveanu volt egészségügyi minisztert jogszabályi szenátornak deklarálták. Ezután a szenátus a székelyekben folytatta munkáját.

Kormányválság fenyeget Franciaországban a képviselői fizetésemelések miatt.

A pénzügyminiszter támogatja a fizetésemelési mozgalmat, Poincaré pedig ellenzi. — Miért akar Poincaré lemondani?

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójának távirata.) Franciaországban kormányválság fenyeget a képviselők fizetésemelése miatt. A képviselők fizetését évi 45.000 frankról 60 ezerre akarják felmenni és Cherou pénzügyminiszter támogatja a mozgalmat. Poincaré viszont ellenzi és így kormányválság van kildetésben.

Ezenkívül mindjobban felhangzik az a vélemény, hogy Poincaré megunta a miniszterelnökséget és le akar mondani. Más verziók szerint nem akarja a felelősséget vállalni a jövőtél rendezéséről szóló törvényjavaslatnál, amely legközelebb napirendre kerül. Ma este összeült a minisztertanács, amelynek feladata lesz az ellentétek elsimítása.

A bolíviai csapatok újból bevonultak Paraguayba. Ismét kiéleződött a helyzet Bolívia és Paraguay között.

Washingtonból jelentik: A Bolívia és Paraguay közötti konfliktus ügyében a tárgyalások holtpontonra jutottak. A helyzet ismét kiéleződött. Paraguay washingtoni követe bejelentette,

hogy a bolíviai csapatok ismét megszállták Banguarde erődöt és anélkül, hogy ellenállásra találtak volna, tizenkét mérfölddel előbbretolták állásaikat.

Hoover a rádióknak köszönheti, hogy Amerika elnöke lett

Smith ragyogó szónok, de dörgő hangja nem érvényesült a rádióban, viszont Hoover monoton hangja a szónoki tehetség erejével hatott.

Az emberek jóformán elfelejtették az amerikai elnökválasztást. Nemcsak Európában, hanem itt is az Egyesült-Államokban. De ha magatölértetődnék is találják, hogy a jövő év tavaszán Hoover vonul be a Fehér Házból azért még mindig élénken vitatkoznak arról, voltaképpen mi volt az igazi oka Hoover győzelmének és ellenfele, Smith kormányzó bukásának?

Ezekről az okokról is tömérdeket irtak. Százszor felemlegették Smith katolikus voltát és alkoholszeretét, mint a kudarc főokát.

Most azután előállott Paul Anderson, a Saint-Louis Post-Dispatch szerkesztője, az amerikai választások egyik kiváló szakértője s frappáns módon okolta meg Hoover győzelmét és Smith bukását.

— Az eddig felhozott okok — ugymond — csak többé-kevésbé helytállóak. Az, hogy Smith az alkoholtalalom ellen foglalt állást, még nem pecsételhette meg a sorsát. Még kevésbé az, hogy katolikus vallású volt.

Anderson elmondja azután, hogy a mostani választások lényegesen különböztek az előbbiektől.

— Az előbbi elnökválasztásokon a jelöltek beutazták az egész országot. Majdnem mindenütt megjelentek, a választási kampány egy évvel is tovább tartott s ugyszólván minden választó láthatta és hallhatta a jelölteket. A mostani választáson a jelöltek rádió útján érintkeztek a választókkal. A választók 90 százaléka nem látta, hanem csak hallotta a jelöltet.

No, most már tudni kell, hogy Smith ragyogó szónok. Ha megjelenik egy gyűlésen s beszélni kezd, senki sem vonhatja ki magát a hatása alól.

— Hol megneveteti a publikumot — állapítja meg róla Anderson, — hol magával ragadja. A hangorgánuma pompás. A pillantása elragadó, azt teszi az emberekkel, amit akar...

Hoover ép az ellenkezője.

— Monoton szürke a hangja, a beszédében mindig csak számokat és tényeket emleget, egyetlen közbeszólás megzavarja s csak akkor tudja leolvasni a papirosról a mondatait, ha abszolút csend honol körülötte.

Semmi kétség nem lehet afelől, ha ez a két jelölt szemtől szemben áll a választóközönséggel, akkor Smithnek nagy fölényrel kell győznie. Aki tudja, milyen lényeges momentum az amerikai választó előtt az elnökjelölt személyisége s az a varázs, amely az ő személyéből kiárad, az nem kételkedhet abban, hogy ebben a küzdelemben Hoovernek ahány kellett volna maradnia.

— Mégsem maradt alul — folytatta a főszerkesztő — még pedig azért nem, mert a jelöltek nem közvetlenül, hanem rádió útján érintkeztek a választókkal. A rádióknak pedig csodálatos hatása van... A rádióban Smith dörgő hangja komikusan bömbölt. Legjobb mondatai „hasra estek.” A rádió kereszttül nem érvényesülhetett fascionaló ereje. A hallgatók csalódottan ejtették le a kagylót: — Ez volna az a híres szónok? Hiszen ezt végig sem lehet hallgatni.

Eppen ellenkezőleg „jött ki” Hoover hangja. Az ő monoton beszédét kristálytisztán közvetítette a rádió. Mintha kőbe véste volna a mondatait, olyan plasztikusan jöttek ki. Az ő számai és adatai és érvei ott maradtak a választók tudatában.

A rádió tehát teljesen felborította a kortések számításait. A kortések arra számítottak, hogy Smith mindent elsöprő ékesszólása el fogja feledtetni az ő katolikus voltát és alkoholszeretét s ugyanakkor Hoover teljességtelen hebegése millió és millió embert fog az ellenfél táborába hajtani.

— A rádió minden eddigi föltevést lesepert az asztalról. — konstatálja Anderson.

APOLLO	URANIA
Ma, szombaton 5, 7 és 9-kor	
Egy Szilveszter Párisban vigjáték. — Monopol filmcentrál.	PÜTTYLYA legjobb katonai vigjáték TILOS A FLIRT Tele humorral és kalandokkal.
Ma és minden szombaton d. u. 3—5-ig Elsőrendű filmműsor és élő számokkal. — Olesó matinéhelyárakkal. — Az APOLLOBAN.	

Botrányos verekedés a Coty-bojkott miatt Pesten

Egy budapesti drogista „Erdélyi-féle jampec“-nek tituálta Bau Jakab textíligyűnőket, aki Coty-parfjómot akart vásárolni. — Nagy verekedés az Andrassy-uti drogériában.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyarság megtámadása miatt hozott Coty-bojkott ügyében ma incidens keletkezett az egyik budapesti drogériában. Ma egy fiatalember beállított az Andrassy-uti Papp-féle drogériába, ahol Coty L'Origant követelt. A drogériás kijelentette, hogy nem adhat semmiféle Coty-gyártmányt és más francia gyártmányokat ajánlott, mire a fiatalember hevesen mondotta:

— Nem vagyok kíváncsi a tanácsaira, azokat tartsa meg magának.

Heves vita keletkezett, amelynek során a drogériás „Erdélyi Béla-féle jampec“-nek nevezte a fiatalembert, aki erre botjával egyet ráütött a drogériásra. Ez viszont hatalmas po-

fonokat adott a fiatalembernek és a dulakodás közben több parfümmel teli üveg lecsett és eltört.

A fiatalember nemsokára eltűnt, majd néhány perc múlva rendőrral tért vissza. Mindkettőt leigazoltatták és megállapítást nyert, hogy az erélyes fiatalember Bau Jakab textíligyűnök. Az incidensnek a járásbíróság előtt lesz folytatása és így megkezdődik az „első Coty-pör.”

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY“-t, hanem havonta 90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

— **Megtalálták egy eltűnt tudós holttestét.** Bécsből jelentik: A stájerországi Frauenmauerhölhen barlangjában Radschüller Ferenc iskolaigazgató a nyáron eltűnt s nyomtalanul eltűnt. Egy gráci barlangkutató társaság most ráakadt holttestére. A szerencsétlen tudós naplójában megírta tragédiáját és elmondja benne, hogy eltűnt az elágazó alagútban, elcsúszott és mind gyengébb lett. Utolsó feljegyzése ez volt: — „Utolsó lobbant a gyertyaláng, sötétben maradok és mindinkább közeledik az óhhalál”.

— **India egyelőre csak önálló dominium óhajt lenni.** Londonból jelentik: Az indiai nemzeti kongresszus tegnap ülést tartott Kalkuttában, ahol egy szavazattöbbséggel elfogadták Gandhi kompromisszumos határozati javaslatát. Eszerint az indiai nemzet egyelőre csak arra törekszik, hogy az angol világbirodalom önálló dominiuma legyen, mint amilyen Kanada vagy Ausztrália. A határozati javaslat mellett szimpatizál a madrasi határozati javaslattal is, amely India függetlenségét tűzte ki a nemzeti mozgalom céljául. Gandhi határozati javaslatának elfogadásával a mérsékelt és radikális csoportok közötti nézeteltérések egyelőre elsimultak.

— **Liapcev minisztereinek leleplezése a bolgár munkáspárttól.** Szófiából jelentik: Liapcev minisztereinek a szobranjében leleplezést közzétett munkáspárttól, amely — kijelentése szerint — nem egyéb, mint a feloszlatott kommunista-párt folytatása. Nemrég, egy házkutatás alkalmával, a szovjetből érkező leveleket foglalták le, amelyekből megállapították, hogy Országos állandóan pénzei a munkáspártot. A lefogott röpiratokat a kormány egy papirgyárnak adta át, amely csomagolópapírt készít belőlük. Liapcev beszéde közben a szobranje épülete előtt nagy, kommunistákból álló tömeg gyülekezett, a kormány ellen tüntetve és röpcédulákat osztogatva. A rendőrség szétverte a tüntetőket, akik közül huszonháromot őrizetbe vett.

— **Egy őrségi katona rémítette.** Mexikóból jelentik: A mexikói hadsereg egyik kapitánya tegnap megőrült s gépfegyverrel és automata-pisztolyokkal tüzelni kezdett a rendőrökre és tüzoltókra. Ötszáz lövést adott le és két rendőrt megölt, kilenc rendőrt és három tüzoltót súlyosan megsebesített. Csak úgy tudták a dühöngő őrséget ártalmatlanná tenni, hogy súlyosan megsebesítették.

— **Lapunk Budapesten állandóan olvasható az Abbázia kávéházban.** Oktogon-ter, Andrassy-ut 49

— **Márfy négy havi betegszabadságra kizsábadult a börtönből.** Budapestről jelentik: Öt év óta a börtönben Márfy József, a bombamerénylő, aki a börtönben súlyos tüdőbajt kapott. A törvényszéki orvos véleményezésére Márfy négy havi szabadságot kapott, amelyet Kőszegen lakó szüleinél tölt el. A fogságban a merénylő husz kilót fogyott.

— **Szenzációsnak ígérkezik az Erdélyi-per szombati tárgyalása.** Budapestről jelentik: Hír szerint az Erdélyi-ügy holnap tárgyalásán nagy szenzációk várhatók. Gál Jenő dr. védő a karácsonyi Millátadban fölötte, ahol személyesen folytatott le nyomozást. Az hiszik, hogy meglepetéseket készít elő a holnapi tárgyalásra.

— **A kis társaság, hogy naponta a kellemes Izü Panflavin pasztillákból néhányat szájában elolvadni hagy, megvédi a légzőszervek veszélyes és fájdalmas megbetegedései ellen, mint amilyenek a köhögés, torokgyulladás, grippe stb. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.**

— **Letartóztattak egy ál-Bourbon herceget Athénben.** Athénből jelentik: Az athéni rendőrség hosszúságos megfigyelés után letartóztatta don Louis Bourbon herceget, akit nemrég Budapestről kiutasítottak, mert megállapították, hogy nemzetközi szélhámos. Az álherceget öt napra ítélték, mert elmulasztotta a rendőrségen való köteles jelentkezést. Louis Bourbon az athéni rendőrségen is állandóan hangoztatta, hogy féltestvére XIII. Alfonz királynak és hogy Görögországban való tartózkodása összeköttetésben áll azokkal a kölcsöntárgyalásokkal, amelyeket egy nagy amerikai pénzügyi konzern megbízásából folytatna a görög kormánnyal. Házkutatást tartottak lakásán és számos bélyegzőket találtak, többek között egyet, melyen a spanyol királyi udvar címere ékeskedett. Glikis Constantin, a szélhámos álherceg husz esztendő óta folytatja szélhámoságait.

LEGUJABB.

A magyarság megdöbbenéssel áll Valda belügyminiszter súlyos kijelentése előtt.

A Magyar Párt parlamenti csoportja ma foglalkozott a belügyminiszter támadásával, amint még nem hangzott el miniszteri székéből az erdélyi magyarság ellen.

A belügyminiszter ma nyilatkozott, hogy kijelentéseit félremagyarázták.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

A Magyar Párt parlamenti csoportja Bethlen György gróf elnöke alatt ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen a folyó ügyek tárgyalása után a csoport a felirati vita kérdésével foglalkozott és egy deklaráció tervezetét olvasták fel, amelyet az értekezlet egyhangulag elfogadott. Szónyegre került ezután Valda-Voevod Sándor dr. belügyminiszternek a nemzeti-parasztpárt legutóbbi értekezletén elmondott és a lapok által élénken pertraktált beszéde, amely a bucaresti-i sajtó egyértelmű véleménye folytán a Magyar Pártra nézve súlyos támadást jelentett. Az értekezlet megállapítja, hogy amennyiben a lapok közlései hitelesek, úgy egy

olyan hangú támadással áll szemben az erdélyi magyarság, amely felelős miniszter székéből még nem hangzott el.

A támadás minden ok nélkül történt, annál is inkább, mert a Magyar Párt egyetlen gesztusával sem provokált ki vezető pozíciókat a parlamentben. A belügyminiszter — a lapok szerint — szemére veti a Magyar Pártnak, hogy visszautasította a választási kartell ajánlatát. Ezzel szemben azonban a belügyminisz-

— **Merénylet egy gyorsvonat ellen.** Kaliforniából jelentik: A Santafé vasuton, Resperia mellett, a Los Angeles és Chicagó között közlekedő gyorsvonat mozdonya és hét kocsija kisiklott. Két utas súlyosan megsebesült. A vasuti tisztviselők szerint bűnös merénylet történt és a tettesek megkínozták a vasuti sín erősítő csavarjait.

— **Az Ujságíróklub táncestélyel.** Ma, szombaton este tíz órai kezdettel táncestély lesz az Ujságíróklubban. Holnap, vasárnap délután öt órai kezdettel táncdélután. Az Ujságíróklub szilveszter este nagyszabású programot készített elő. A klub szilvesztere iránt már most óriási érdeklődés nyilvánul meg a klubtagok sorában.

— **Beszüntették az Aldunán a hajózást.** Bucarestből jelentik: A nagy hideg következtében az aldunai hajózást beszüntették és valószínű, hogy a Duna vize néhány napon belül teljesen befagy.

— **Véres banditátámadás karácsony estéjén.** Terente és Balan után — mint ismeretes — most egy Lucan nevű bandita tartja izgalomban a fogarasi havasokat. Mint Turnu-Severinből jelentik, Lucan karácsony éjszakáján két társával behatolt Abramovici soci-i koresmáros ivóháza és megadásra szólította fel a vendégeket. Miután a koresmáros ellenállást kísérelt meg, Lucan egy lövéssel leterítette és ezután még háromszor a halálraírdt vendégek közé lött, akik közül egyet halálosan megsebesített. A lövések az egész falut fellármázták, úgy, hogy a banditák szökni voltak kénytelenek. Lucan azonban előbb egy parasztot, aki hátulról le akarta fogni, egy bajonettel szíven szúrt. A csendőrök üzöbe vették a banditákat, akiket eddig még nem sikerült elfogni.

— **Rendőri hírek.** Ma délelőtt megjelent az aradi államrendőrségen Tóth Jánosné Str. Mocioni (Orezy-ucca) 19. szám alatti lakos s előadta, hogy ismeretlen tettesek egy antik, 2000 lej értékű poharát ellopták. A rendőrség megindította a nyomozást. — Tamarasoiu Mária, az aradi gyermekóvoda Bulev. Reg. Maria Andrassy-ter 5. szám alatt lakó igazgatónője feljelentést tett cselédje, Bisorca Anna ellen, hogy több ezer lej ellopása után eltűnt. A nyo-

ter bármikor megkérdendheti a miniszterelnököt, hogy a kérdésben mi az igazság. A lapok azt is közölték, hogy a belügyminiszter kijelentette volna, hogy a magyarság az eltűnt tíz esztendő alatt még nem szenvedett eleget. **A magyarság megdöbbenéssel áll ilyen súlyos kijelentés előtt, amely, ha valóban megtörtént, egy a belügyminiszter székébe a bosszúállás politikája szándékozik beülni.** Epen ezért a Magyar Párt parlamenti csoportja nagyon szeretné, ha a belügyminiszter a lapoknak ezt a közléseit megcáfolná.

A szenátus ülésének szünetében Sándor József odament Valda belügyminiszterhez, akinek elmondotta, hogy rossz impressziót keltett a magyarság körében a többségi pártértekezleten a Magyar Párttól elmondott véleménye. Valda erre kijelentette, hogy a Magyar Párt vonatkozó kijelentését félremagyarázták, a kormány a legjobb egyetértésben akar együttműködni a Magyar Párttal és az első kínálkozó alkalmat meg fogja ragadni arra, hogy a magyarságra vonatkozólag fontos kijelentéseket tegyen.

— **Szilvási István pécskai lakos ma ismeretlen tettesek ellen adott be feljelentést a II. kerületi rendőrségen.** akik a Piata Catedralei-i piacon 8200 lejt tartalmazó pénztárcáját elemelték. A rendőrség nyomoz.

— **Egy erdélyi magyar jogász kérelme.** Ifj. Beregszászy Gábor jogszigorló a karácsonyi ünnepekre hazautazott Petrozsényba. Utközben a vonaton ellopták aktatáskáját, melyben fontos iratai voltak, többek között licenciatási diplomája is. A jogszigorló ezután kéri fel az illetőt, vagy a táská megtalálóját, hogy a számára értéktelen holmikat, illő jutalom ellenében szolgáltatassa át neki Petrozsényban.

— **Az aradi Mossóczy-telepi Protestánskör Szilveszter este tartja meg műsoros teaestélyét,** 8 órai kezdettel, a Petra Bares (Nagyvárad-ut) 63. szám alatt. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

— **A nyugdíjasok figyelmébe!** Az állomáson fizetett volt MÁV nyugdíjasokat felkérjük, hogy saját érdekükben január elsején délután három órakor jelenjenek meg az egyesület helyiségében. Az összes nyugdíjasokat figyelemztetjük arra, hogy az új alkalmával két életbeléti bizonyítványra lesz szükségük, az egyikre nyolc, a másikra tíz lejes okmánybélyegyet kell tenni. Mindenki annál a rendőrkerületnél láttamoztatja a bizonyítványokat, amelyben lakik. A tíz lejes bélyeggyel ellátott bizonyítványt annak a pénztárnak kell átadni, ahol az 1929. év folyamán illetményeiket felveszik. A nyomtatványokat az egyesület helyiségében Sarkány Antal és Hirsch Gyula tisztviselők adják, két lej díj lefizetése ellenében. Az arcképes vasuti igazolványokra szóló új fényképeket Nagy Gézánál kell csináltatni, aki kedvezményt ad az egyesület tagjainak. — Az elnökség.

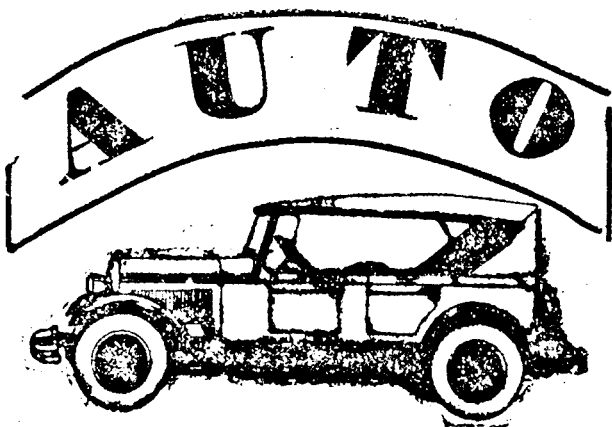
— **A lutheránus női gyámintézet vezetőse** feikéri mindazokat, kik a karácsonyi vásárra bizonyányt árut adtak, hogy az el nem adott tárgyakat folyó hó 29-én, szombaton délelőtt 10-től fél egy óráig és délután 3-5 óráig dr. Bogdan Virgílné urnó elnökönél, Strada Horia 1. sz., I. emelet, átvenni szíveskedjenek.

— **Kellemes újról meglepetés!** T olvasóinknak egy művészi kivitelű 1929-iki naptárt, mely különösen sorjegytulajdonosoknak fontos, — teljesen ingyen és bérmentve küld Leopold Gyula igazgató, Budapest, VII/A. Erzsébet-körút 39. Aki ezen gyönyörű naptárt — minden kötelesség nélkül — reflektál, írjon még ma címére egy levelezőlapot.

Gramofonok és lemezek

óriási választékban

Hegedűs-csónál

Az autóvezetők nevelése és kiképzése.

Be kell vezetni a psychotechnikai vizsgákat. A jövő soffőrgenerációjának nevelése.

A világháború előtt az automobilizmust csupán az anyagilag független egyének pártolhatták és ezek is csak azért, hogy sport-szenvedélyüket kielégíthessék. A háború azonban ezt a helyzetet teljesen megváltoztatta. Az autóbilit majdnem kivétel nélkül mindenkinek hozzáférhetővé tette és ezzel az automobilizmust a nemzetgazdaság főtényezői közé emelte. A háború tartama alatt és a háború utáni években is az automobilizmus nálunk bámulatosan nagy mértékben fejlődött és fejlődik manapság is. Természetes, hogy az automobilizmus ily váratlan, rohamos fejlődése sok nagy és nehéz probléma elé állította az emberiséget.

E problémák között legégetőbb és a leg-sürgősebb megoldásra vár a hivatásos autóbilitvezető (soffőr) személyzet szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzése.

Nem akarjuk az ipari vagy kereskedelmi élet egyik ágát sem lebecsülni, sem lekicsinyelni, ha összehasonlítjuk az egyes szakmában előírt tanulási (tanonckodás) időket, az autóbilitvezetőknek előírt tanulási idejével. A borbélynak 3-4, a nyomdásznak 3-4, a ke-reskedőnek is 3-4, ezzel szemben egy autóbilitvezetőnek ugyancsak annyi időt irnak elő gyakorlatra és elméletre, de csak hetekben és nem években. Ha ezeket a tényeket összehasonlítjuk, úgy minden laikus is megállapíthatja, hogy ez nem lehet rendjén. Legújában ugyan nemcsak Amerikában, hanem valamennyi kulturállamban is felismerték az autóbilitvezetők (soffőrök) eddigi hiányos kiképzését. És ennek következményeképpen már a mai követelményeknek megfelelő rendeletet igyekeznek életbeléptetni, amelyek kizárólag hivatásos autóbilit-vezetőkre kötelezők.

Eddig ugyanis nem igen fordítottak gondot arra, vajjon a soffőrijelölt minden érzelme tökéletes-e? Már pedig az autóbilitvezetők-nél ez igen fontos és ezért rendelték el az ugynevezett psychotechnikai vizsgálatot.

Ezeknél a vizsgajelölt a fentebbi követelmények alapján minden tekintetben meg lesz vizsgálva. Az ilyen vizsgáknál a jelentkezőknek a teljes testi épségre, gyors és határozott tájékozásra, lélekjelenlétre, hidegvérre, rövid- és távollátás megállapításra, továbbá hallásra, helyes színérzékre, távolságbecslésre, szag-érzékre, szakismeretre stb. fektetnek nagy súlyt. Ezekkel a tulajdonságokkal minden hivatásos autóbilitvezetőnek birnia kell. Aki nem rendelkezik velük, az hivatásos soffőr nem lehet.

A háború utáni években némely ország egyes hivatalai magukévá tették ezt a feltételt és a személyzet felvételénél psychotechnikai vizsgálatnak vetnek alá minden jelöltet. Ezt a jól bevált módszert alkalmazza már a csehszlovák hadügyminisztérium pilóta- és soffőryanagának kiválasztásánál is, valamint a vasutminisztérium a technikai és forgalmi hivatalnokai karának és egyéb személyzetének felvételénél. Ennek az újabb követelménynek természetesen, mint minden újításnak, ami a mai fiatalság jövőjének megaiapozásánál nagy szerepet játszik, igen sok ellensége van. De viszont az eddigi tapasztalatok e módszer helyessége és állandósítása mellett szólnak.

Ha a jövő soffőr-generációját ily módon fogják megválogatni, az az egy bizonyos, hogy az autóbilitbalesetek száma a minimumra fog csökkenni.

Ebből természetesen arra lehetne következtetni, hogy minden balesetnek a soffőr az okozója. Pedig nem így áll a dolog! Ugyanis az automobilizmus rohamos fejlődésével nem tart lépést a közönség fegyelmességé. Az autóbilitbalesetek nagyobb számát a fegyelmezetlen és semmire sem ügyelő közönség maga idézi elő és ilyenkor rendszerint mindig a soffőrt okolják, dacára annak, hogy ez mindent megtett, amit lehetett, hogy a balesetet elhárítsa.

Már csak ezen megállapításból kiindulva, valószínű, hogy mindenki helyeselni fogja a psychotechnikai vizsgák bevezetését. Egy jó soffőrnak nemcsak magára, illetve saját testi épségére kell ügyelni, hanem a kocsiában ülők testi épségére; éber figyelemmel kell kísérnie az utat, vajjon nincs-e oly akadály az uton, mely esetleg veszélyt rejt magában. Figyelnie kell és majdnem 99 százalékban teljes határozottsággal meg kell éreznie, hogy az uttesten járkálók mit szándékoznak, illetve mit fognak tenni, ha meglátják az autóbilit, vagy ha meghallják a tükölkést.

+ **Amerikai munkamódszerek az autógyártás terén.** Azok a racionális módszerek, amelyek az amerikai autógyárak számára lehetővé teszik, hogy a munka tökéletes precizitását alacsony előállítási árral kapcsolják össze, lassanként Európában is ismeretessé váltak és már nálunk is általában alkalmazzák őket. Kevésbé ismeretesek még azok a módszerek, melyekkel az új konstrukciókat próbálják ki. Ezeket nehezebb is utánozni, mert óriási tökebefektetésre és igazi amerikai munkaluxusra van szükség. Így például az egyik amerikai nagyvállalatnak a 320 hektár területű, saját próbapályafentartása, amelyen egész ut-hálózat van mindenféle kivitelben, csekély egymillió dollárba kerül. Ezen a pályán mint-taszerűen berendezett óriási kísérleti pályák is vannak, amelyeken a motorokat s az egyes alkatrészeket hetekig tartó vizsgálatnak s próbának vetik alá, mielőtt a szerkezetet megváltoztatnák és a gyárban az új eljárást alkalmaznák. Különböző speciális készülékek százai szolgálnak arra, hogy az új szerkezetek precizitását és tulajdonságait kipróbálják és ellenőrizzék. Minden egyes új szerkezetnél megállapítják a minimális fűtőanyag elhasználását, a maximális sebességet, a gyorsulást, a fékezés tartamát, az áttételek helyes viszonyát, a rugó hatást és tompítást, az irányítási képességet stb. Csak azután, ha a mérnökök elkészültek hetekig tartó munkájukkal, lesz a modell a gyárban bevezetve.

+ **Magyarország gépjárműállománya.** Magyarország gépjárműállománya 1928 szeptember végén, vagyis a harmadik negyedév befejeztével, a forgalomból kivont gépek leszámításával 23.163 darab volt, tehát 873 darabbal több, mint augusztus havában. Legnagyobb a szaporodás a motorkerékpároknál (346 darab) és a személyautóknál (432 darab.) Az állomány a következőképp oszlik meg az egyes járműfajták között: személykocsik 9777, bér-autók 1172, autóbuszok 478 darab. Személyszállítóautók összesen: 11.427 darab. Teherautók 3355, egyéb gépkocsik 570 darab. Teher-szállítógépkocsik összesen: 3925 darab. Gépkocsik összesen 15.352, motorkerékpárok 7811 darab. Gépjármű állomány összesen: 23.163 darab.

+ **309 közlekedésügyi halott egy negyedév alatt Londonban.** A Scotland Yard, a londoni főkapitányság most tette közzé július, augusztus, szeptember hónapok baleseti statisztikáját. A statisztika szerint ezalatt a három hónap alatt közlekedési balesetek következtében 309-en vesztették el életüket. A halottas áldozatok közül 80-an voltak olyanok, akik kellő elővigyázat nélkül akartak áttérni az ucca egyik oldaláról a másikra és 33-an, akik zavarukban ide-oda ugráltak. Tíz gyermeket játék közben ért utol a halál az uccán. A statisztikának érdekes része, hogy a taxik aránylag milyen kevés balesetet okoztak, amint hogy a kerékpárok okozta balesetek között igen sok volt a halálozás.

+ **Az első európai ezerlörös motor.** Az első ezerlörös motort Európában az olasz Isotta-Fraschini motorgyár építette s már az első próbafutásokat is abszolválták. A motor, amely az „Asso 1000” nevet viseli, pár léttel ezelőtt tette meg a standban első 50 órai fu-

tását. Azóta beépítették egy katonai repülőgépbe, amelyet Ferrarin kapitány vezetett. A repülő uton is teljesen bevált az óriási motor. A légicsavar átlag percenként 1600 forgást tesz. A próbajelentések szerint a motor igen könnyen megindul, igen nyugodtan fut s aránylag igen csekély üzemanyagot fogyaszt. A kísérleteket folytatják.

+ **Átlátszó motorfedő.** Egy lipcei mérnök átlátszó motorfedőre kért szabadalmat. A motorfedőnek az az előnye, hogy a kocsi felsze-relve bepillantást enged a motorházba anélkül, hogy a fedő felnyitásával kellene bajodni.

+ **Románia és a balkáni államok autójának legnagyobb részét Amerika szállítja.** A legutóbbi statisztikai kimutatás szerint Románia, Görögország, Bulgária, Jugoszlávia és Törökország 11.820 darab személy- és teherautót vásárolt a külföldön és ezek között 8220 származott Amerikából. Az idén a balkáni államok fel-emelték az autók behozatala vámját, aminek következtében a behozatal erős csökkenésére számítanak.

+ **Emeletes autóbusz.** A berlini „Aboag” autóbusz-vállalat új emeletes autóbust helyeztett egyik utvonalon üzembe. Az autóbusz egyik nevezetes sajátága közé tartozik, hogy elsőkerék-hajtása van. A gépben, mely Bus-sien mérnök terve szerint készült, a hajtóerőt egy 100 HP. Maybach-motor szolgáltatja.

Ujabb kölcsönajánlatot kapott a kormány.

Lugojeanu holnap visszamegy Párisba.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A mai lapok újabb kölcsönajánlatról adnak hírt és tudni vélik, hogy egy francia-német bankokból álló konzorcium újabb ajánlatot tett a kormánynak. Mindezekkel szemben annyi bizonyos, hogy a legközelebbi minisztertanács a kölcsön ügyében véglegesen dönteni fog és Lugojeanu államtitkár holnap visszautazik Párisba a tárgyalások folytatása végett.

Film készül Manoilescurol.

Egy berlini filmgyár szcenáriumot írtott a volt averescanus államtitkár szenzációs politikai szerepléséről. — Mosjoukine nem vállalta a film főszerepét. — Magyar írók sikerei Berlinben.

(Az Aradi Közlöny berlini levelezőjétől.) A német kormánynak eltökélt szándéka, hogy az Emelka filmkonzernnél 80 százalékos érdekeltséget vállal, amivel meg akarja akadályozni azt, hogy Németországban a filmgyártás monopolizálva legyen. Ez az államosított filmgyártás bizonyos tekintetben előnyös lenne, magára a filmművészetre is, amint hogy az állami operaházak és állami színházak is jól prosperálnak és nívós teljesítményeket produkálnak.

A berlini filméletnek egyik szenzációja ezenkívül különben az, hogy Manoilescurol, az annak idején a Károly trónörökösrel kapcsolatos politikai szereplése miatt letartóztatott averescanus államtitkárrol Benno Vigny és Schultz német szcenáriumírók filmet írtak, melynek „Manoilescu” a címe. A film főszerepét Ivan Mosjoukine-nak ajánlották fel, aki azonban az ajánlatot visszautasította, még pedig azért, mert a film egyik írója: Schultz — kommunista. Mosjoukine pedig — mint mondotta — nem játszik olyan filmben, amit kommunista írt. Így aztán valószínűleg más játszsa el a kétségkívül nagy érdeklődésre számot tartó film főszerepét, hacsak közben nem egyeznek meg Mosjoukineval.

A magyar írók és rendezők mindjobban előtérbe kerülnek Berlinben. Lá ne Adolf, egy pozsonyi származású magyar író, ma már szerzőtársa Benno Vignyinek. Dr. Bárdos Artur-nak két szcenáriumát is készítik Berlinben. Ezeket ugyancsak magyar ember: Bolváry Géza rendezi. Ujhelyi Nándor is áttért a filmre. Legelső alkotásának ez a címe: „A nagy kalandor”. Ugyancsak Berlinben készül a világhírű magyar dráma- és filmírónak, Vajda Ernőnek legújabb szcenáriumja, amelynek németül „Unmoral” a címe. Biró Lajos, aki az Universal amerikai filmgyár fődramaturgia, jelenleg szintén Berlinben van kiküldetésben.

Cipőket legolcsóbban vehet
SCHWARZBERGER & COMP.
cégnél volt Vörösmarty-u. szék

Ellentétek

a jugoszláv kormány kebelében

Szpahó miniszter lemondással fenyegetőzik.
Nézeteltérés Korosec és Davidovics között.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) A jugoszláv belpolitikai helyzetben ismét feszült helyzet állott elő. A radikálisok és mohamedánok között a feszültség rendkívül kiélesedett. A radikálisok tüntetést rendeztek a muzulmánok ellen, mert a községi választások alkalmával a parasztpárttal tartottak. Szpahó kereskedelemügyi miniszter, a muzulmánok vezére, azt követeli a miniszterelnöktől, hogy a szerajevói és tuzlai főzsúpánokat mozdítsa el állásukból és kijelentette, hogy amennyiben nem teljesítik kérését, beadja lemondását.

Éles nézeteltérés keletkezett Korosec miniszterelnök és Davidovics között is. Davidovics megbeszélést folytatott a miniszterelnökkel, aki felvetette a kérdést, hajlandó lenne-e Davidovics az apriore keresztülvendő törvényjavaslatokért a felelősséget vállalni, így a sajtónovelláért, a közigazgatási és hadügyi reformokért. Davidovics kijelentette, hogy ezt csak akkor vállalhatja, ha a koalíció szétbomlik, mire Korosec azt válaszolta, hogy még korainak tartja a lemondását.

Hötzendorfi Conrad egy ismeretlen levele.

A monarchia vezérkari főnöke „drukkolt” az arkangyalvizsga előtt. — Németország elszálasztotta a kellő alkalmat.

(Bécs, dec. 28.) Hötzendorfi Conradnak, az osztrák-magyar hadsereg elhunyt vezérkari főnökének és később vezérezredesnek egyik legjobb barátja, a már szintén meghalt Franz v. Siglitz altábornagy volt. Conradot Siglitzcel ifjúkorban kezdődött szoros barátság fűzte egybe s a néhai vezérezredes könyvében is meleg sorokban emlékezett meg őszinte barátjáról.

Siglitz altábornagy nővére e barátságának őszinte dokumentumait őrzi. Leveleket, amiket a 80-as években írt Conrad Siglitznek. — Conrad akkor mint vezérkari kapitány Lembergben élt és szembetűnő, hogy már ekkor, 34 éves korában, kiérződik soraiból az a peszszinizmus, amely egész életén át elkísérte és amely nem engedte, hogy cselekményeit szerencse és siker koronázza.

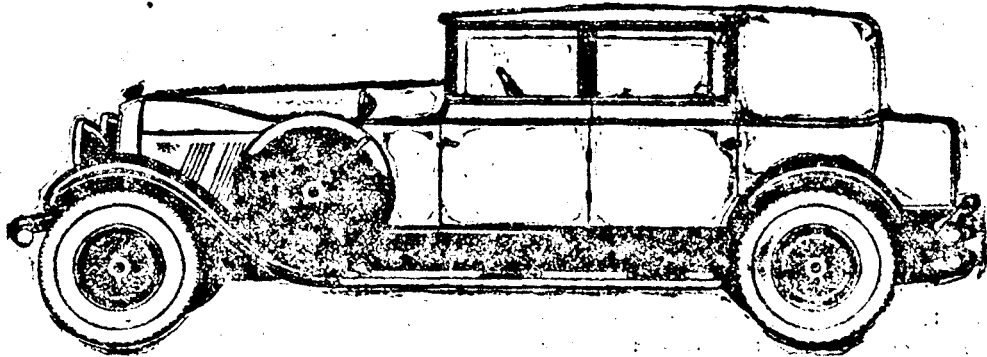
1885-ből valók az alábbi sorok, amiket a turistauton levő Siglitzhez írt:

„Valóban irigyellek. Mily szívesen tartottam volna veled. Míg te gyönyörködöl az impressziókban, addig én keservesen készülődöm a vizsgára. (Ekkor állt Conrad az őrnagy, vagy ahogy katonai nyelven hívták, az arkangyalvizsga előtt) és talán az lesz a vége, hogy az embernek 34 éves korában írásban adják, hogy — tökféj!”

1887-ben Stiglitz közölte vele németországi utitapasztalatait és benyomásait a német hadseregről. Akkor fenyegetett elsőtben az orosz krízis és ekkor így írt Conrad:

„Kíváncsi vagyok, hogy a német sereg tudja-e majd azt produkálni keleten, amit nyugaton produkált. Különösen ha az ember tekintetbe veszi, hogy az oroszok télen akarnak hozzákezdeni a háborúhoz. Én ugyan tulajdonítottam találmányt Skobelew ama frázisát, hogy „a tél az az évszak, amelyben a mi katonáink legjobban bírják az európai meleget”, de annyi bizonyos, hogy Oroszország ős végén kezd el a háborút. Kár, hogy időt engedünk nekik. Ugy érzem, ismét elszálasztottuk az alkalmas pillanatot!”

Egy későbbi levelében már megírja Conrad, hogy a háború veszélye elmúlt és arról panaszkodik, hogy immár negyedik éve ül a lengyel síkságon, anélkül, hogy reményeiből bármi is valóra vált volna.

AUBURN

AUTOMOBILE COMPANY, AUBURN, INDIANA

tisztelettel értesíti nb. üzletfeleit,
ügynökeit és az érdekelteket, hogy

romániai vezérképvisletével

és az „AUBURN” autók kizárólagos eladásával szerződésileg a

JAQUES E. BOCHORY

BUCURESTI I., CALEA VICTORIEI 57

céget bizta meg.

4940

AUBURN, AUTOMOBILE COMPANY, AUBURN, IND.

Közgazdaság.

Zürichben 3.12 a lej.

Helyi valutaárak. (December hó 28.)
Kifizetések: Berlin 39.80, Amsterdam 66.95, Newyork 166.70, London 807.50, Páris 6.53, Milánó 8.75, Prága 4.95, Budapest 29.15, Zág-ráb 2.93.50, Bécs 23.50, Zürich 32.17.50. — Áru: Márka 39.50, dollár 166.50, angol font 805, francia frank 6.70, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.95, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — Pénz: Márka 39, dollár 166, angol font 802, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 4.85, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (December hó 28.)
Berlin 123.42.50, Amsterdam 208.30, Newyork 518.15, London 2516, Páris 20.29.50, Milánó 27.14.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.40, Belgrád 9.12.75, Bucaresti 3.12, Varsó 58.17.50, Bécs 73.07.

Zürichi tőzsdézárlat. (December hó 28.)
Berlin 123.42.50, Amsterdam 208.30, Newyork 518.10, London 2516.25, Páris 20.29.50, Milánó 27.13.50, Prága 15.36, Budapest 90.35, Belgrád 9.12.75, Bucaresti 3.12, Varsó 58.17.50, Bécs 73.

Bucaresti-i tőzsdézárlat. (December hó 28.)
Devizák: Páris 6.53, Berlin 39.70, London 807.50, Newyork 166.60, Milánó 8.26, Zürich 32.15, Bécs 23.50, Prága 4.95, Budapest 29.17, Varsó 19.25. — Valuták: Napoleon 656, márk

40, léva 1.22, török lira 0.85, angol font 814, francia frank 6.70, svájci frank 32.50, olasz lira 8.80, drachma 2.15, dinár 2.95, dollár 166.50, lengyel zloty 19.25, pengő 29.75, cseh korona 4.97, osztrák schilling 23.50.

= Felirat a gabonanemiek kiviteli illetékének eltörlése ügyében. Bucurestiből jelentik: A mezőgazdasági szindikátusok szövetezete feliratot intézett a kormányhoz, kérve a gabonanemiek kiviteli illetékének eltörlését.

= Holland kölcsönt vesz fel Jugoszlávia. Belgrádból jelentik: A „Politika” értesülése szerint a jugoszláv kormány egy holland társaságtól igen előnyös kölcsönajánlatot kapott, amelyet igénybe is vesz. A kölcsön összege 65.625.000 holland forint lesz, aminek nagyobb részét Belgrád kiépítésére használják fel.

= Piaci árak. Burgonya 4—5 lej, hagyma 5 lej, tehénturó 18—20 lej, juhturó 48 lej, vaj 140—180 lej, ahna 10—18 lej, körte 12 lej, szőlő 40 lej kilogrammonként, tojás 3.50 lej darabja, bab 25 lej tej 9—10 lej, tejfel 40—50 lej literje, zöldség 4—5 lej csomója. A baromfi piac árai: sovány liba 180—250 lej, sovány kacska 120—160 lej, kövér liba 250—300 lej, kövér kacska 100—160 lej darabja, tyúk 110—140 lej, csirke 40—80 lej párja.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Legszebb, legjobb és legolcsóbb újévi ajándékok a Harisnya és Csipkeáruház-ban, volt Lázár Vilmos-n.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olvasó apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbírással ellátott kérdésekódőre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefontól számunk 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

MÁRY DOUGAN jellegével posteresztante levél főpostán.

S. M. jellegére levél van az Aradi Közlöny kiadójában.

MAUSZ jellegére levél van az Aradi Közlöny kiadójában.

VIOLA 26 jellegével posteresztante levél a főpostán.

Üzletek, lokálok. lakások, szobák, villák, kávéházak, berendezések, berendezések, berendezések. VARGA Ö. ROSENFELD-nél Arad, Central-utalás mellett

ALKALMAZÁS.

KERESÜNK jó bizonyítványokkal rendelkező gépészt és mázsameszteret. Jelentkezni Seidner Bernát és Fia tetelepen Arad, Piața Cetatei Vecchi (Óvár-tér.) 7042

RÓZNI tudó mindenest azonnalra keres Porzsojt, volt Kossuth-u. 1. 7045

MINDENES leányt keresek. Salac-u. 11a. 7045

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFÜTŐ LEÁNYT jó bizonyítvánnyal felvessz Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK január 15-re egy fiatal fűszer és rövidáruban jártas segédet, ki a román nyelvet bírja. H. Berkovits, Brád. 7035

LAKÁS.

A főtéren
két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra
KIADÓ.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1857

KIADÓ január hó elsején elfoglalható három szoba, előszoba, fürdőszoba lakás Bercsényi Miklós-uccában. — Bővebbet Piața Avram Iancu 11. Baumann. 6977

EGY szoba-konyha és nagy szoba vízvezetékekkel január kiadó. Volt Csiky Gergely-ucca 4.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NAGY karikahajós Viktoria varrógép eladó. Zsidó szeretetház, Pollák. 7041

3-AS SZAMU WERTHEIM-CASSA. utazó bőröndök, antik komódok, márkás porcellánok, antik álló lámpák, gyermekágy, álló ebédlőra, girandok, órák, vitrinek, szamovárak, kredencek, asztalok, székek, szekrények, intarziás garnitúrák, márvány és faoszlopok, etazserek, fotelok, antik ágyak és éjjeli szekrények, szőnyegek, szalónok, ebédők, képek, fali tálak, kézimunkák, diványpárnák, dísz-tárgyak, függönyök stb eladók. Salgóné bizományi üzlete Arad, Strada Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

KERESEK egy zongorát azonnali megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7040

MEGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESEK: Aneroid baromméter (fém légsúlymérő), antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalónokat, órákat, dísz-tárgyakat, vitrineket, stb. Kívánatra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

ÜZLETEK.

EGY jömeneteli, forgalmas helyen levő mészáros és hentes üzlet azonnal átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 7051

Ha órát és ókszeret akar venni leszállított árban,
Ha óráját vagy ókszerét javíttatni akarja 2 évi jótállással olcsón, úgy forduljon bizalommal
ZINNER
órá- és ókszerészhez
volt Forray-ucca 4. 6514

Fájdalmak megszüntetése
Bármily eredetűek legyenek és bármily módon jelentkezzenek a fájdalmak, harmincéves tapasztalat erősítette meg a szer hatékonyságát.

CACHETS DU DR. FAIVRE

LÁZ, MIGRÉN, NEURALGIÁK, MALÁRIA, CSÚZ, REUMA, MENSTRUÁCIÓS ZAVAROK, FOGFÁJÁS ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
1 Doboz (1 Darab) Lei 8.
1 Doboz (12 -) Lei 75.

Butorok részletre
kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.
GARAI, Arad, Piața Avram Iancu Cimre ügyelni!
(Szabdság-tér) 10. szám.

MUZSAY JÓZSEF ARAD, színnázzal szemben

Férfi öltöny tiszta gyapjú L	1750	Iskola öltöny előírás szerint L	1600
Férfi öltöny divatszínben...	2450	Bőr kabát ia. minden színben	3900
Sötétkék és fekete öltöny ia.	2750	Fregoli raglán...	2000
Őszi és téli felöltő...	1950	Gummi kabát ...	800
Ujter-Double ia. ...	2450	Trench-coats ia. ...	2500
Fekete téli kabát szörme sál gallér	2650		
Divat szabóság!	4818	Angol postó raktár!	

BUDAPESTEN
az új „NEMZETI SZALLODA”
a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20-30.
Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

Téli menetrend.

ÉRVÉNYES 1928. NOVEMBER 1-TŐL.
ARADRA ÉRKEZIK:

Gyors Timisoaráról	0.25
Express Curticiról	0.40
Személy Timisoaráról	5.15
Személy Oradea-Mareról	5.16
Expressz Teiusról	5.50
Orient-expressz Curticiról	6.39
Személy Brádról	7.00
Személy Jimboleáról	7.15
Személy Pecicáról	7.33
Személy Curticiról	7.25
Személy Teiusról	7.25
Személy Timisoaráról	7.56
Gyorsmotor Brádról	8.40
Személy Curticiról	8.53
Személy Timisoaráról	9.46

Személy Pecicáról	11.58
Személy Curticiról	12.04
Személy Brádról	12.06
Személy Oradea-Mareról	13.12
Személy Teiusról	13.30
Gyors Pecicáról	13.31
Gyors Teiusról	13.46
Gyors Timisoaráról	13.50
Vegyes Otlacáról	15.55
Személy Timisoaráról	16.97
Vegyes Pecicáról	16.25
Gyors Curticiról	16.24
Személy Oradea-Mareról	16.37
Személy Curticiról	18.57
Vegyes Jimboleáról	19.27
Gyorsmotor Oradea-Mareról	19.42
Személy Timisoaráról	19.45
Személy Brádról	20.14
Személy Pecicáról	21.05
Személy Curticiról	21.05

Személy Teiusról	24.-
Orient-expressz Teiusról	23.29
ARADRÓL INDUL.	
Személy Oradeára	0.50
Személy Curticira	0.55
Expressz Teiusra	1.05
Személy Timisoarára	1.10
Személy Pecicára	5.25
Személy Teiusra	5.30
Személy Timisoarára	7.34
Személy Brádra	6.00
Gyors Timisoarára	6.03
Gyors Curticira	6.14
Gyorsmotor Oradeára	6.30
Vegyes Jimboleára	6.50
Személy Pecicára	6.56
Orient-expressz Teiusra	6.42
Személy Curticira	7.20
Személy Curticira	8.54
Személy Oradeára	10.25

Személy Timisoarára	10.30
Gyors Pecicára	10.40
Személy Brádra	11.30
Személy Timisoarára	14.08
Személy Teiusra	14.10
Vegyes Pecicára	14.10
Gyors Curticira	14.16
Személy Curticira	14.30
Személy Jimboleára	14.45
Személy Brádra	14.58
Gyors Timisoarára	16.50
Személy Oradeára	16.52
Gyors Teiusra	17.05
Vegyes Otlacára	17.25
Személy Pecicára	17.52
Személy Curticira	18.04
Gyorsmotor Brádra	18.35
Személy Timisoarára	19.55
Személy Teiusra	21.56
Orient-expressz Curticira	23.29

Rádió engedélyek Künstler Vizumirodában
legmegbízhatóbb elintéző helye
ARAD, Bulev. Regina Maria 22.
TELEFON 86. szám.
Dácia szállóval szemben